

NÉPÜNK

Director și Șefredactor: **Wasserstrom Sándor**

REVISTA EVREIASCĂ

Redactor responsabil: **Leitner Zoltán**

Az alacsonyrendűség legendája!

Évek óta bőmbölik a rádiók és milliós példányszámban megjelenő lapok s a propaganda minden eszközevel igyekeznek beverni a közvélemény fejébe, hogy egyetlen ország közgazdaságának sincsen szüksége a zsidókra. Ezen a téren is az „önellátás”-ra kell berendezkedjenek az államok. Mi zsidók tudtuk, hogy mindez csak „propaganda.” Sőt mi több, sohasem hittük el, hogy az illető vezetők, akik a primhegedűt játszik, maguk is komolyan veszik azt, amit mondanak. Nem hittük el sohasem az antiszemita propagandának, hogy őszintén hiszi azt, hogy a zsidó orvos rosszabb, mint a nemzsidó. A zsidó mérnök kisebb értékű volna, mint a keresztény. Inkább azt gyanítottuk, hogy talán a „struggle for life”, a küzdelem a létért kategórikus imperatívusz követeli azt, hogy a talán élelmesebb, ügyesebb és küzdőképesebb ellenfelet el kell távolítani az utból. Szép új szavakat képeztek, mint az „ör ségváltás”, ami nem jelentett egyebet, minthogy „te zsidó eleget voltál már bankigazgató, most én leszek.”

Mindezt abból az alkalomból kell elmondjuk, mert rendkívül érdekes hírek érkeznek Németországból. Már hetek óta kísért ez az új ritmus és mind határozottabb alakot ölt. Előbb jött az, hogy a zsidók munkaerejét felhasználják a termelésben. Későbbi rendelkezések már a munkakört is kezdik szabályozni. Előbb azt hallottuk, hogy az építőiparban, majd az utépítésnél használják fel a zsidó munkásokat. Egy kissé „egyiptomi” volt ez a kezdet, hasonló ahhoz, ahogy őseinket a Fáraók dolgoztatták. Majd híre jött, hogy a németek nem erőltetik többé a zsidók kivándorlását, sőt egyes verziók szerint be is tiltják.

S most jött a legújabb és legérdekesebb. Ezek szerint a zsidó mérnököket reaktívtá válták, mert a német ipar egyre fejlődő ütemének minden értékes alkotó kézre szüksége van. Különösen mérnökökre. S ez a jelenség folytatódott azzal, hogy a magyarországi első zsidótörvény által munkanélkülivé tett zsidó mérnökök kezdtek gravitálni Németország felé. És csodák-csodája — azt a választ kapták a hatóságoktól, hogy jelentkezzenek a szakképeknél. Erről tud a magyar mérnökök országos szövetsége is és a hírt megerősítette minden vonatkozásban.

Nincsen okunk az öröme. Mi eddig is tudtuk, hogy nem vagyunk félig-ember, féligállat szörnyek, ahogy azt egyidőben bizonyos propaganda elhíttetni igyekezett. Ezt a hirtetőket sem hitték és még kevésbé azok, akiknek hirdették. Csak a zsoldosok, a munkanélküli henyélés haszonlesői tették úgy, hogy elhiszik. Ugyilátszik a németek tudják, hogy egy zsidó elektromérnök hasznot hajt

hat a német iparnak. Még a zsidó építész-mérnök. Később kiderül majd, hogy a zsidó orvos se „kutya”, meg a zsidó vállalkozó sem. Nem vesszük ezt még a gyógyulás szimptomájának. Annyira optimisták nem vagyunk. A mi helyzetünk Kelet- és Középeurópában nagyon beteg. Az, hogy a „láz” egy tizeddel lejjebb megy, még nem jelent gyógyulást. Mi még messze tartunk attól, hogy derülátóbbak legyünk a kelleténél. Legfeljebb örömmel tölt el bennünket a hír azért, mert kiderült, hogy a zsidó mérnök — már nem inferiórus kártékony duvad, ha-

nem hasznos ember. Mi is tudtuk, ők is tudták. De lassankint kiderül majd, a nagy tömegek előtt is, hogy mi zsidók emberek vagyunk. Sőt hasznos emberek. Figyeljük csak tovább ezt a tragikomédiát. A németek elkezdtek a zsidótörvényt. A Nullusok nullusát. Erre a magyar zsidó mérnököket elküldték. S most az elbocsájtott mérnököket Németországba csalogatják, hogy ott dolgozzanak — a német ipar érdekében. A magyarországi iparnak már nem kellene. Ott van „elég” már. A németeknek még mindig kevés a mérnökük, pedig de sok képzett szakember van ott. Ha nem volna oly mélységes tragédia, akkor mosolyogni is kellene rajta. Hogy mikor és hol bicsaklik ki az emberi logika. Ugyilátszik nem sántikálhat sokáig, mert nyakát szegi. Ideig-óráig még lehet port hinteni, de nem örökké. A mérnökökön kezdik, majd jön a többi is. Százezernyi zsidó tragédiáján és kényszermunkáján keresztül elkövetkezik még a — rehabilitáció.

A hágai döntőbíróóság elé kerül a palesztinai bevándorlás kérdése

London. — A nemrégiben kiadott certifikát rendelkezéssel kapcsolatban, mely szerint április havára ezer bevándorlási engedélyt adott a brit kormány, a Jewish Agency közbelépett az angol kormánynál, hogy tiltakozik az ellen, miszerint a gazdasági befogadóképesség elvét elvesseék. A

mandátum szelleme és interpretációja szerint, mivel ezt az elvet az angol kormány nem respektálja, a zsidóság képviselői a hágai döntőbíróóság elé óhajtja vinni az ügyet, amely hivatott lesz dönteni olyirányban, hogy joga van-e ezen az angol kormány-nak önkényesen változtatni.

Ausztráliába bevándorolt zsidók önként jelentkeznek katonai szolgálatra

Sidney. — Több ezer zsidó menekült, akik Németországból, Ausztriából és Csehszlovákiából vándoroltak ki, gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy önként felajánlják szolgálatukat az ausztráliai kormánynak, szívesen teljesítenek katonai szolgálatot, ha annak szükségességét kimondják. A határozat kellemes benyomást tett az

ausztráliai hatóságokra és a közvéleményre. Eddigi törvények szerint csak született vagy öt évi ott tartózkodás után naturalizált alattvalók teljesíthetnek szolgálatot. Most tervezik, hogy megváltoztassák ezt a törvényt, mivel ezzel sok technikailag magasan képzett és katonai szempontból is igen értékes erővel gyarapodna az ausztráliai haderő.

A mufti Palesztina államfője akar lenni

Tel-Aviv. — A „Haarez” héber lap szerint, a jeruzsálemi főmufti, aki jelenleg Szíriában tartózkodik, mert az angol hatóságok nem túrték tovább izgatásait, kijelentette, hogy amennyiben Palesztina arab uralma biztosítva volna, úgy ragaszkodik ahhoz, hogy ő legyen ennek az államnak első államfője. Az angol lapok ezt a felvetett eszmét a limine elutasítják és a leghatározottabban kijelentik, hogy a brit kormány semmiesetre sem tűrné el, hogy a mufti ilyen szerepet kapjon, aki nagyrészből okolható azzal, hogy tevékenységével állandó nyugtalanságot teremtett a Közelke-

len. A mufti tartja a palesztinai kérdést állandóan felszínen és az arab államok uralkodóit is befolyásolja angol, illetőleg zsidóellenes megnyilatkozások megtételére.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a palesztinai kormány átirattal fordult a szíriai kormányhoz, amelyben kéri, hogy Abdul Razzik odamenekült arab-terrorista vezért adják ki, hogy elkövetett cselekményeiért bíróság felelősségre vonják. A szíriai kormány még nem nyilatkozott, hogy vajjon eleget tesz-e a palesztinai kormány kérésének, vagy sem.

Emelkedett szellemű megnyilatkozások a magyarországi zsidóság igazáért!

Megemlékeztünk már arról több ízben, hogy a világ ujabbkori történelmében Magyarországon történik első ízben, hogy zsidóellenes törvényeket parlamenti uton akarnak életbeléptetni. Az orosz zsidóellenes törvényeket sem a дума hozta, a háboru utániaikat pedig parancsuralmi államok minden vétőjog nélkül léptették életbe. — Ennek a magyarországi zsidótörvény-tárgyalásnak voltak árnyoldalai, de olyan tényekre és szellemre is rámutatott, amely azt példázza, hogy a közvélemény nincsen áthatva a törvény szükségességének eszméjétől. A munkásosztály, sőt még a földművesosztály is a latifundiumok és nagybirtokok felosztását várják, nem pedig a zsidótörvény raffinált paragrafusait. Sőt, a magyar mágnások egyrésze, akiknek vezére gróf Károlyi Gyula és a régi liberális világ „utolsó mohikánjai”, a Hegedüs Lórándok, Grätz Gusztávok és a többiek is távol vannak a törvény szellemétől.

A zsidótörvény tárgyalása a magyar parlamentben és felsőházban olyan klasszikusan imponáló megnyilatkozásokat hozott, amelyeket egy későbbi korban, iskolákban fognak tanítani, mint az emberi megértésnek, felülemelkedésnek, nemes emberi érzelmeknek emelkedett példát.

Ércebe fogják majd vésni egykor annak a Bezerédi Istvánnak szavait, akire azt mondta Ruppert Rezső a képviselőházban, „volt már a magyar történelemben egy Bezerédj István, aki a múlt század 30-as és 40-es éveiben a reform-politika lelkes híve volt és aki még a 48-as reformok megvalósulása előtt, megyéjében önként jelentkezett adófizetőnek és saját jószántából felszabadította jobbágyait. Az akkori Tasnádi Nagy Andrások (a jelenlegi magyar igazságügy-miniszter) azt mondták erre, hogy „tulkorán sütötte el a pisztolyt”.

Ezután következik az, amit mi is hittél hiszünk és vallunk, s aminek Ruppert Rezső hangot is adott:

A Tasnádi Nagy Andrásokkal szemben azonban mindig a Bezerédjeknek volt igazuk! Történelmi súlyú szavak, de Bezerédj István, aki nem sváboknak ivadéka, hanem a kuruc-labanc korokban is szerepet játszott egyik őse — a kurucok oldalán — a következőket mondotta felsőházi beszédében: — Keresztény lelkiismeretemmel, jogfelfogásommal és törvényhozói kötelességemmel összeegyeztethetetlennek tartom, hogy a zsidótörvényt elfogadjam. Állítom, hogy ez a javaslat nélkülöz minden jogalapot, teljességgel ellentétben áll az igazsággal és méltányossággal, ellentétben áll a magyar alkotmány szellemével, szakítást jelent a sokszáz éves közfelfogással és jogfejlődéssel. Ezenkívül politikai és közgazdasági kihatásaiban veszélyes és óriási károkat fog okozni, sőt máris okozott. Nézetem szerint — mondotta Bezerédj István — ezt a törvényjavaslatot a felsőháznak a limine kelle-ne visszautasítani, mert a törvényhozás feladata a jogalkotás, nem pedig a jogfosztás, már pedig ez a törvényjavaslat semmi más, mint jogfosztás.

Megemlékeztünk már Prónay György báró nagyszerű beszédéről, aki a száz magyar táborszó aláírásával ellátott beadványt tette le a felsőház asztalára. Hegedüs Lóránd pedig azt mondotta többek között:

— Ez a törvény a leghatározottabban szembenáll Szent István eszméjével. Ez

olyan tragikus dolog, aminek horderejét nem is lehet felfogni és minél inkább gondolkodom ezen a törvényen, annál hevesebben kell ellene tiltakoznom. Azt hiszem, hogy az én ősi véremnek is szabad szólnia, amely azt mondja, hogy a magyar fajra csak addig van szüksége Európában, amíg hü marad a szabadság gondolatához. És mert ez a javaslat ezt megtámadja, sem általánosságban, sem részleteiben nem fogadom el.

De idézzük Balogh Jenő főrend szavait, aki ezeket mondotta:

— Nem fogadom el azt a megoldást, hogy másoktól vegyük el a kenyeret a magyar ifjúság érdekében. Ez az irigység és gyűlölet felkeltése, aminek azonban már nem lehet határt vonni. Én ezzel szemben azt üzenem a magyar ifjúságnak, hogy szeretünk benneteket, de dolgozzatok, tanuljatok és munkával szárnyaljatok túl a zsidót. Mi, akik ellene vagyunk ennek a javaslatnak, nem a zsidók mellett, de a magyar nemzet érdekében szólalunk fel.

Lloyd George és Hore Belisha interveniáltak a végleges palesztinai döntés elhalasztása érdekében

London. — Nahar pasa, Egyiptom miniszterelnöke kíséretével együtt Londonba érkezett, hogy ott a zsidó emigráció és Palesztina ügyében fontos és lényegbevágó tárgyalásokat folytathasson Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszterrel. A tárgyalások napokon át folytak, a legnagyobb titokzatosággal, úgyannyira, hogy egyetlen távirati irodának sem sikerült eddig semmit sem megtudni. Ezzel szemben, ismervén MacDonald elkötelezettségét az arabokkal szemben, nagy aggodalommal néznek a tárgyalások elé. Amery volt gyarmatügyi miniszterrel és Wedgwood ezredessel, akik szimpatizálnak a zsidó törekvésekkel, a Párisban tartózkodó Jabotinsky telefonon érdeklődött, azonban semmi megbízható értesüléssel nem rendelkeztek. Jabotinsky felhívta telefonon Hore Belisha angol hadügyminisztert is, aki megígérte, hogy minden erejével azon lesz, hogy a kormányt jó belátásra bírja és hogy az arabok a döntést ne provokálják ki. Ugyancsak érintkezést kerestek Lloyd George-al, az angolok volt nagy miniszterelnökével, akinek kormányzása idején adták ki a Balfour deklarációt és szintén megígérte, hogy minden erejét latbaveti, hogy a zsidókra hátrányos döntés ne következék be.

Az arab körök legoppotusabb része is azt kívánja, hogy tíz évig legyen csak átmeneti idő és azután arab uralom következék be Palesztina területén. Az angolok által ajánlott 5 év alatti bevándorlási kvótát, amely 70.000 személyt tenne ki, 60.000-re kívánják redukálni. Természetesen zsidó körök ezt az ajánlatot is a legerélyesebben elvetik.

Mélyreható változások várhatók az angol politikában

Mose Shertok, a Jewish Agency jeruzsálemi politikai osztályának vezetője Varsóba érkezett, hogy résztvegyen az Actions Comité kelet-európai tagjainak értekezletén. Shertok megérkezése után fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt nyilatkozatot tett a cionizmus jelenlegi politikai helyzetéről.

Rassay Károly a javaslat újabb parlamenti tárgyalásánál klasszikus szavakat mondott, amikor kiemelte, hogy mennyire drámai jelentőségű gróf Károlyi Gyula lemondása főrendiházi tagságáról, amelyet a javaslat miatt volt kénytelen megtenni.

Ugyancsak súlyos elítélő szavakat mondott számos keresztény magyar képviselő is a törvényről és amikor e sorokat írjuk, még mindig nem jutott nyugvópontra a második magyarországi zsidótörvény.

Kétségtelen, hogy ez a parlamenti tárgyalás sok gyűlöletnek is nyitott szelepet, de ragyogó elméknek gyönyörű megnyilatkozásait is. Gróf Apponyi György szavai is nem pusztába kiáltott szavak voltak, mert napról fényesebben fog bekövetkezni a zsidóság rehabilitációja. Ha a világpolitikai konstelláció megváltozik, ha újra olyan erők dinamikája fog érvényesülni, amely nem halálos ellenséget lát a zsidóban, hanem embert, dolgozó, küzdő testvért, aki semmiben és semmivel sem kisebb értékű, mint bármilyen nép, amelynek körében él, akkor bizony a zsidók is más megítélésben részesülnek. Nem is szabad, hogy kisebbségi érzés támadjon egyetlen zsidóban sem. Nem és ezerszer nem! A zsidóság okuljon ezeknek a zsidóság érdekében felszólt keresztények szavaiból, merítsen erőt és higyjen annak az időnek eljövételében, amelyben a „Bezerédjeknek volt mindég igazuk”.

Többek között a következőket mondotta: — Mélyreható változások várhatók az angol kormány politikájában. Nem tudjuk még, mikor fogják nyilvánosságra hozni a kormány-nyilatkozatot, — lehetséges, hogy már a közeli hetekben sor kerül erre, — a londoni Palesztina-konferencia azonban már bizonyos fényt vetett az angol kormány jövőbeni politikájának általános irányvonalaira. Londonban kísérlet történt arra, hogy kihasználják azt a körülményt, hogy a zsidók védtelenül állanak. Ez a kísérlet nem sikerült.

— Nem áll módunkban rákényszeríteni a kormányra a mi álláspontunkat, amely ténylegesen fedi Anglia igazi érdekeit. Komoly harc előtt állunk. Nem az angol birodalommal kerülünk harcra, hanem bizonyos politikával, amelyet az angol kormány keresztül szeretne vinni. A mi lojalitásunk Anglia iránt nem alattvalóknak, hanem szövetségeseinknek a lojalitása. Bármilyen kicsi és gyenge is a Cionista Világszervezet az angol birodalomhoz mérve, Palesztina kérdésében egyenrangúak vagyunk.

— Szükségünk van Anglia szövetségére. Ez azonban nem jelenti azt, hogy feladjuk jogainkat és hogy szövetségi lojalitásunkat alattvalók lojalitásával cseréljük fel. Nehéz harcot kell megvívunk. Más kérdés ennek a harcnak a módja és formája. Egy azonban egészen világos, nevezetesen, hogy ebben a harcban csak a saját erőnkre számíthatunk. Egységesek és elszántak kell legyünk és meg kell erősítenünk palesztinai pozícióinkat, elsősorban új földszerzések által.

— A mai tragikus időkben, amidőn szerződéseket semmisítenek meg és egyik napról a másikra veszítik el népek a függetlenségüket, boldogok lehetünk mi, ha palesztinai teljesítményeinkre nézünk, amelyek hosszú évek konstruktív építő munkájának az eredményei. Ezek a teljesítmények képezik az alapját a mi harcunknak. Csak ezek a teljesítmények fognak képessé tenni bennünket arra, hogy leromboljuk azokat a falakat, amelyeket ellenünk akarnak emelni.

Véres számok egy szomorú évfordulón...

Három éves fordulója van annak, hogy Palesztinában megkezdődtek a zavargások. 1936. április 24-én lapunk első oldalán nagy címbetűvel a következőket irtuk: „Ártatlan zsidók vére áztatja Palesztina földjét”. Már akkor megírtuk, hogy egy európai hatalom állhat az események mögött, amelynek érdeke, hogy a palesztinai építés ne folyék zavartalanul. Meg azt is hirdették a távirati irodák, hogy Szíria határán 20.000 arab áll fegyverben, hogy megrohanja Palesztinát. Anglia bünéről irtunk, amely türi ezeket a terrorcselekményeket és nem látnoki képesség az, amit mondtunk, hogyha nem török le hamar és erőlyesen a zavargásokat, akkor el fog harapózni.

Igy kezdődött: Tulkarem mellett arab rablók megtámadtak egy turista társaságot és megölték Izrael Hassan görögországi zsidó turistát. Dacára a kormány intézkedésének, amely el akarta tussolni a dolgot, a temetésen nagy zsidó demonstráció volt. Tiltakoztak az arab önkény ellen és a tel-avivi városháza előtt tüntetés volt, amelynél a rendőrök gummibotjaikat is használták.

A jaffai arab ifjuság ellentünetéssel válaszolt. Majd megrohantak orvul zsidókat és tizenegy embert öltek meg. Az akkori tel-avivi polgármester, a legendáshírű ősz Dizengoff, aki azóta meghalt, a következőket mondta:

— Nem hagyjuk magunkat senkitől megfélemlíteni. Építőmunkánkat folytatjuk utolsó emberünkig, a végső győzelemig. Testvéreim nem haltatok meg hiába! Minden csepp vér, amely hazánk földjére hull, csak megtermékenyíti erőnket. Ünnepelesen fogadjuk meg sirotoke előtt, hogy töretlenül folytatjuk szent művünket, míg el nem jön ennek a földnek és Izrael népének megváltása!

Zangwill Izrael:

A haldokló

Éjfél tájban, Középanglia egyik gazdag kereskedelmi városában egy puha szörmekalapos, fehér nyakkendő sietett hazafelé egy hidon, mely sötét folyót ivelt át. Egyszerre érezte, hogy valaki megrántja hosszú, fekete kabátja szárnyát. Ijedten és bosszankodva fordult hátra. Durván öltözött, fakultarcu férfi volt.

— Bocsásson meg uram, rohantam ön után — lihegte.

— Mit akar? — szólt az ur türelmetlenül.

— Feleségem haldoklik, — felelt az ember reszketve.

— Nagyon sajnálom — mondta az ur kételkedő tekintettel, — mert szokott utcai kéregetéstől tartott.

— Ez a borzasztó végső rohama csak egy órával ezelőtt jött.

— Én nem vagyok orvos.

— Tudom, nem orvosra van szükség. Az orvos mellette van s úgy véli, hogy csak még tíz percig él. Jöjjön kérem azonnal velem.

— Mit tehetek én?

— Ön lelkész?

— Az vagyok.

— Hát ha lelkész...

A fehér nyakkendő viselője zavartnak látszott.

— Igen, — dadogta — bizonyos tekintetben az

Igy beszélt akkor egy zsidó vezér és három éve mult el ennek. Nem akarunk most tetemrehívást rendezni, hogy kik a bünösök abban, hogy mind a mai napig folynak ezek a terrorcselekmények. Ma sem tudunk egyebet mondani, mint azt, hogy kellő eréllyel már régebben letörhették volna egy félvad népnek ezt az igaztalan fellobbanását. Annak idején leközlöttük gyászkeretben az áldozatok névsorát, de azt nem tudhattuk, hogy három év mulva 1500 zsidó mártír nevét kel-lene közöljük, akik színe-java voltak a jisuv zsidóságának.

Egyetemi tanár és kis gyermek, dolgozó munkás és autóját vezető sofför. Kereskedő és iparos és sok örségen álló derék ghaffir. Minden rendű és rangú áldozat van közöttük, fegyverrel küzdő katona és ártatlan kis egyesztendő gyermek, akinek nyakát kegyetlen beduinok éjnek idején vágják el, mint a rémregényekben. Ezeröttszáz zsidó halott, akik még élhetnének, nevetnének és élvezhetnének az életet, dolgozhatnának a zsidó újjáépítés érdekében. Ki tudja, mennyi erő és érték, mennyi jószándék, mennyi képzelt boldogság került a föld alá az emberi kegyetlenség, vadság és kiméletlenség miatt. S nem utolsó sorban, az angol közöny és angol „politika” miatt.

Nagyon gyenge vigasz az, hogy a mi ezeröttszáz mártírunkkal szember tizezer arab halt meg és 800 angol. Nem vigasz az sem, hogy tizenöt ezer arab van koncentrációs táborban és több mint 50.000 menekült más arab országokba. Nem mi akartuk így, nem mi kezdtük. Mi a békés fejlődés és munka himnuszát zengtük, mi konstruktív munkát végeztünk és végzünk, magára vessen az arab rövidlátás, hogy mindazt, amit ott alkottunk, rommá akarja tenni. Akkor még talán nem láttunk egy szempontot olyan tisztán, mint mostan. És pedig: nem egyes arab banditák egyéni akciója ez, hanem az arab „nép” küzd egy másik nép ellen. Népek harca ez, amelyet a zsidóság sokkal nagyobb elánnal és aktivitással küzdene végig, sőt talán már az ideiglenes győzelem is a mienk volna, ha nem lenne egy „rossz szövetségünk”, az angolok. Három év a vére és könnyé. De amit Dizengoff akkor mondott, az első halottak teremtésén, azt mondjuk három év keservessége után is újra:

— Testvéreink nem haltatok meg hiába!

vagyok, de nem olyan lelkész, amilyent felesége kíván.

— Nem? — szólt zavartan és fájdalmasan a férfi, azután hirtelen — félelemmel a hangjában — kérdezte: ön nem katolikus pap?

— Nem, én zsidó pap vagyok.

— Az nem tesz semmit, ha nem is katolikus — vágott közbe a férfi, mielőtt amaz befejezhette volna mondatát. — Oh, ne menjen el most uram! Szavai könnyögrésre váltak. — Ne menjen el most. Öt percig rohantam ön után, míg végre elértem. Megláttam a távolból furcsa ruházatát, — bocsánat — kabátját és kalapját épp midőn kijöttem a házból. Jöjjön vissza velem mindenestre — könnyögött — látva a zsidó pap vonakodását. — Oh, ha csak irgalomból is, jöjjön velem rögtön és az uton megbeszélhetjük a dolgokat. Tudom, hogy nem juthatok egy másik paphoz az éj ez órájában.

Az ember hangja olyan közvetlenül aggodalmas, annyira nyilvánvalóan komoly volt, hogy a tisztelendő emberi érzése alig tudott annak ellenállni, hogy legalább vissza ne menjen vele. Az uton lesz elég ideje ahhoz, hogy határozzon, menjen-e be a házba, vagy né? Hogy igazat mondotta-e ez az ember, vagy csapda ez csupán, mely rablást, vagy még rosszabbat rejt magában?

Az ember átvágott gyanusnak látszó mellékutcákon, melyek nem gyarapították a pap bizalmát.

Kiváncsi volt, hogy mit gondolnának róla hitközségének hívei, ha rabbijukat ebben a társaságban és e környéken látnák? Fiatal, nőtlen pap volt s a hürveve, tekintélye ilyen vidéki, tulzott vallá-

Minden csepp vér, amely hazánk földjére hull, csak megtermékenyíti erőnket. S még hozzá tehetjük: jobban bizunk ma a végső győzelemben, mint valaha!

Akik megbánják, hogy nem maradtak zsidók

„Az élet sokszor mutat érdekes grima-szokat. Különösen a mai időkben. Olyan tintort vág, hogy egyszerre öröm járja át az ember szívét és hideg fut át a hátán. Milyen furcsa kép is az, amiről egynéhány ideérkezett levél tanuskodik.

Az egyik levél Ausztráliából jött. Egy fiatalember írja, aki, mielőtt kivándorolt volna, kikeresztelkedett. Amikor a hajó megérkezett, egy kicsiny bizottság várta az érkezőket és megkérdezte a bevándorlóktól, hogy zsidó-e vagy sem. Levélíró „barátunk” azt hitte, hogy még Európában van és büszkén kijelentette, hogy „nem vagyok zsidó.” Nagy volt a meglepetése, amikor azt látta, hogy szomszédja, egy másik fiatalember, aki zsidónak vallotta magát, rögtön milyen fogadtatásban részesül. Azonnal egy ingyenes szállodába vitték, ingyen ellátást kapott és néhány nap mulva állása is volt. Viszont őrá senki sem nézett. Erre kábelsürgönyben kérte, hogy küldjék utána „zsidó iratait”, mert úgy érzi, hogy az általa megtagadott,

sossága, mindenről fecsegő hitközségben épp úgy ki volt téve kritikának, mint egy szép, védetlen árvalányé.

— Miért nem megy saját lelkipásztorakhoz? — kérdezte.

— Nekem nincs lelkipásztorom — szólt az ember majdnem bocsánatkéren. Én magam semmi-ben sem hiszek. — De — tudja — milyenek az asszonyok!

A lelkész nagyot sóhajtott. Ismerte a nők eb-beli erőnyeit.

— Betsy majd minden vasárnap ment egyik, vagy másik templomba. Néha visszatért az istentiszteletről, mielőtt felkeltem. S ha reggelim kész volt, nem törődtem vele. Én nem kérdeztem utja felől s ő sem törődött az én lelkeimmel, legalább is az utolsó tíz évig, amíg a gyerekeket nevelte. Nagyon jól megpoltunk az asszony és a gyerekek... Oh, de most a végéhez közeledik! — tette hozzá zokogva.

— Ez mind szép, jó ember — tiltakozott újból a pap — hiszen mondtam, hogy tévedett. Maga nem tud semmit a vallásról. A felesége olyan lelkipásztort kíván, aki az ő Megváltójáról beszél neki, a szentségekkel megerősíti, szent kenettel ellátja és feloldja bűnei alól.

— Oh, de ön hisz valamiben! — áthatatoskodott az ember könnyögröve.

— Igen — felelt a rabbi — de nem ugyanab-ban a „Valamiben”, amiben felesége hisz.

— Ön hisz egy Istenben — ugebár?

A lelkészt kissé bosszantotta a vallástalan ki-kérdezése.

„opportunitásból elhagyott zsidóság még mindig többet tud segíteni így lerongyoltan, megbántottan, mint a másik „szolidaritás.” Most úgy tesz, mint aki ruháját váltja. Ez az új ruha nem passzol neki, felveszi a régit, a „lestrapáltat,” mert az most inkább divat — Ausztráliában. Ha nem volna olyan tragikus, akkor nagyot kellene nevetni a dolgon, nevetni, de könnyek között.

A másik ügy. Egy nagyváradi család évekként Budapestre költözött. Az apa meghalt, a fia Budapesten maradt. Életerős, jókedvű fiatalember, aki azonban látta, hogy vége a jó napoknak és elindult új lehetőséget keresni. Elindult valahova messzire, ahol nincs zsidótörvény. De előbb ő is levetette a régi gunyát és felvette az újat. Ki is érkezett Párisba. Ott felkeresett egy konzulátust vizuma ügyében. Megnézték iratait, látták utleveléből, hogy nem zsidó, s erre — meztagsadták a vizum kiadását. Azt mondotta neki az idegen állam konzulja: — Igen, ha Ön emigráns zsidó volna, akkor inkább adnék vizumot, de így... Ez a „szegény fiú”, hebegett-háogott és most nem tudja, mit tegyen. Megbánta, hogy felvette az „új ruhát”, holott Párisban még a réginek több becsé van. Ilyen fintorokat vág az életnek nevezett komédia...

Pápai áldás

Egyszerű újsághír. Egy Schwartz Vilma nevű iemesvári urhölgy 1934-ben kitért a zsidó hitről és átment a katolikus anyaszentegyház kebelébe. Eddig a hír és még annyi, hogy a napokban a pápától levelet kapott. Kibirta a zsidóság. Ezzel nem lettünk szegényebbek. Viszont Vilma asszony mostanában betegeskedett. És valószínűleg egy olyan luxuscikket is érezni kezdett, amit pszichiáterek „lekiismeret”-nek neveznek. Megijedt valószínűleg attól, hogy a könnyelműen elhagyott zsidóság legfelsőbb égi fóruma bajt zúdított rá. Ijedtségében a katolikus vallás földi helytartójához fordult, a római pápához. Vigasztalást kért Vilma asszony és a napokban levél jött a vatikáni udvartól, amelyben közlik, hogy a pápa minden szenvedőt szeretetében részesít és áldását küldi a levelirónak.

Bizonyára megnyugszik ezután a kitért zsidó hölgy lelkiismerete. Nem fog háborog-

ni és minden jóra fordul. Mi nem kívánjuk neki azt, hogy rosszul menjen sora, meg hogy talán beteg legyen. Sőt, mi kívánjuk, hogy adjon neki vigaszt a pápai áldás. Csak egyet nem értünk. Milyen meggyőződés lehet az, amely öt év után ilyen kétségekkel küzd? Talán mégsem volt oly szilárd a meggyőződés? Vagy a vívódások között mégis visszatekintett a zsidó mamára és papára, akik odafelelnek a mennyekben nem tudnak csak zsidóul imádkozni katolikus leányukért. Hitünk és meggyőződésünk szerint egy kis lelki vívódás nem árt Vilma asszonynak. Meg azoknak egynek sem, akik itthagytak bennünket, a földi malasztokért. Ravasz László püspök megmondta a magyar felsőházban, hogy aki keresztény lesz, annak csak tulvilági üdvösséget ígérnek, de földi javakról le kell mondanak. Elég legyen nekik a hit. Mi sem kívánunk nekik többet. Legyen övék az angyalok kacagása és a pápa áldása. Vilma asszony lelkiismerete háborog, mert talán beteg? Hígyjen a tulvilágban, ott biztosan boldog lesz. Legyen is!

A zsidó szervezkedés csődöt mond

Már megmondtuk ezerszer, hogy mi zsidók nagyszerűen tudunk szervezni. amikor arról van szó, hogy honnan és mikor rendeljük meg a fűszert, vagy a kétfestőt. De amikor népi érdekekről van szó, amikor a zsidóságot en-blok kellene megszervezni, akkor csődöt mond minden zsidó tudomány.

Egy példát mondunk. Husz év óta szervezi a zsidóság a palesztinai országépítést. Eddig 400.000 ember ment ki, de ha a turistákat is hozzászámítjuk, meg azokat, akik többször járták meg az utat Európa és Palesztina között, akkor milliónál több személyszállítást bonyolítottak le.

Mi lett volna ez az előrelátás? Mindezekelőtt néhány hajót kellett volna venni. De nem vettünk. Milliárdokat, nehéz milliárdokat adott ki a világ zsidósága hajójegyekre és micsoda hajórakományok indultak Palesztina felé... és mindezekért angol, görög, olasz, meg mit tudjuk, milyen hajóstársaságok szedték össze a pénzeket. Egy nép emigrálni akar és nincsen hozzá járműve. Hat esztendeje pedig, mióta a zsidókat lassankint

„eltanácsolták” Közép- és Keleteurópából, még mindig nincs a zsidó népnek egyetlen hajója sem, amely a tengereket járja. Olyan zsidó vagyonok pusztultak el ezekben az években, hogy néhány nagyobb állam költségvetését lehetne szánálni ezzel, de arra nem volt pénze a zsidóknak, hogy néhány hajót vegyenek. Amellett, hogy lukratív is lett volna, mert egy hajóval lehet „menekülni”, elvégre a tengereket járja, angol font értéke is van, biztosítani is lehet minden baj ellen és járhat mindenféle lobogó alatt. De ugy lát-szik, a zsidók természetében rejlik, hogy azt szereti vagyonnak, ami „megfogható”: egy üzlet, vagy egy bankbetét, briliáns, vagy arany. Nem tudunk tehát szervezni. Egy nép milliós tömegeket akar megmozgatni, más világrészbe szállítani és egy hajója sincsen. Így nem lehet előbbre jutni. Így csak egy helyben lehet topogni.

Ha volna esze, mersze egy-egy közép- és keleteurópai gazdag zsidónak, akkor még ma is hajót venne. Lehet kapni hajókat lejben is, tíz millióért. Vannak, amelyek száz meg háromszáz millióba is kerülnek. De mi nem is egyéneket gondolunk, hanem zsidó közületeket. Ezek a sok kiadott milliókat és talán milliárdokat is részben hajókra költ-hették volna. Ahogy lehetne már néhány hid-roplánja is a zsidóságnak, amely gondoskodna bizonyos palesztinai szállításokról. De ehhez mi „főokosak” nem értünk. Csak a magunk kicsinyes grájzleros szokásainkat bírjuk követni és ha valakinek nagy üzlete van, akkor is nagyban csinál grájzlerájt. Nagystil-lüség nincsen bennünk. Percemberkéék vagyunk, nagyon alacsonyán szárnyaló fantá-ziaúval. Addig még nem jutottunk el, hogy hajóink legyenek. Tengerparti országot aka-runk és nincsen hajónk. Csoda hát, ha nem vesznek komolyan bennünket az angolok? Vagy az oly jól szervezni tudó németek? Amíg nem lesz egy békés kereskedelmi flotil-lánk, addig nem tudunk nagystilű Palesztina munkát végezni!

Kényelmes Pensió!

Elsőrendű orl. kóser vendéglő és bodega!
Gelbstein-nál, București
Str. Azilul de Noapte 12. Telefon 51-2-39
Olcsó és pontos kiszolgálás!

— Természetes! — felelte bosszusan.

— Nahát, mindjárt tudtam! — kiáltott fel az ember győzedelmeskedve. De ha hisz Istenben, ez elég! Nemde? Önök mindketten vallásosok.

— Nem, nem elég, legalább is feleségének nem.

— Oh, hát nem kell, hogy ezt előtte kibökje! Oh, sohase fogja ezt megtudni, uram és boldogan hal meg. Én megtettem kötelességemet. Sugta szegény, hogy ne hozzak római katolikus papot. Biztos az, hogy ön nem római katolikus? tette hozzá aggodalmasan.

— Egészen biztos, nyugodt lehet afelől.

— Hát uram, ne árulja el magát előtte, hogy nem hisz ugyanabban, amiben ő.

— Én nem fogok hazudni, — méltatlankodott a lelkész. Maga hívott, hogy adjak haldokló feleségének végső vigasztalást és én megteszem kötelességemet, amennyire tőlem telik. Ez az a ház?

— Igen, uram. Ott legfelül.

A rabbi legyőzte utolsó bizalmatlansága érzését és elővigyázatosan körülnézett, hogy látja-e valaki? Mert kegyes elnézés, megértés nem volt nyájának erős oldala és persze az ő működését bizalmatlansággal kísérték. Ha megtudják a cselekedését, nem volt biztos benne, hogy nem tekintik egy haldokló keresztyén asszonnyal való imáját istenkáromlással azonosnak. Egyáltalában erősnek és bátornak kell lennie ahhoz is, hogy felcammogjon ilyen sötét, rossz-szagu, végtelen lépcsőházban. Végre egy petróleumlámpával világított homályos padlásszobában találta magát. Egy szikár asszony feküdt egy vaságyon csukott szemekkel. Dermett kezei két gyermeke kezét fonták át. A fiu tíz éves,

a leány hét. Sírova álltak ott hálónigeikben. Az orvos az ágy fejéhez támaszkodott. A csoportozat időmúlva árnyékai lomhán terpeszkedtek a kopár falakon.

Az orvos mindent megtett, ami tőle tellett, hogy megkönnyebbitse a szegény haldokló asszony utolsó perceit, a legparányibb remény nélkül, hogy megfizessék érte. Nagyeszü, római katolikus ir ember volt, aki úgy vélte, hogy tudomány és vallás megférnek egymással.

A férj kétségbeesve, kérdően nézett rá.

— Még nem késő — szól az orvos.

— Hőha Istennek! — sóhajtott az ateista.

— Betsy, öregem, itt van a lelkész — suttogta a haldokló fülébe.

Mintha felhő szállt volna el a beteg sötét, komor arcáról és egy sápadt napfényhullám váltotta fel azt. A szemek lassan kinyírtak, a kezek visszahúzódtak a gyermekek kezéből és a két viasz-sárga kéz összetalálkozott imára.

A rabbi zavarában kitüzesedett és reszketett izgalmában. Nem tudta, hogy mit mondjon, amint gépiesen előhúzta zsebéből heber imakönyvét és elkezdte olvasni a haldokló gyónását angol fordításban.

— „Én beismerem Előtted oh Uram Istenem és atyáim Istenem, hogy úgy gyógyulásom, mint halálom a Te kezében van”. — Ahogy ezt olvasta, a haldokló ajkai mozogtak s mormolták utána szavait. Mily gyakran imádkoztak ezek a fehér ajkak azért, hogy a mások által említett „nyakas” zsidók kegyelmét és megbocsátást kapjanak és megmentessenek a kárhózzától.

Az atheista tiszteletteljesen állt ott összekuszált érzelmektől gyötörve — boldogan, hogy a szegény „bolondos” teremtés kívánsága teljesült. De nagy félelem járta át arra a gondolatra, hogy hátha szegény rájön a „csalásra”.

— „Mutasd meg az életutat. Jelenlétben örömtelenség van. Jobbodon van az örök gyönyörűség”.

Átszellemültség ült ki az egyszerű, megiselt arcon. Kinyújtotta karjait, mintha átölelné egy láthatatlan látomást.

— Igen, jöjök, Uram! — mormolta. Aztán kezei mellére estek, arca megmereült és szeméi becsukódtak.

A rabbi akaratlanul ösztönös mozdulattal megfogta a közelében lévő kezét és érezte az eszméletlen nő gyenge kézzorítását. Tovább olvasott:

— „Te vagy atyja az atyátlanoknak és gondozója az özvegynek. Oltalmazd szeretett családomat, akiknek lelke enyémmel egy”.

Az ajkak alig észrevehetően visszhangozták a pap szavait. A távozó lélek beleringatózott a nagy csendességbe egy „hitetlen” imája nyomán.

— „Kezeidbe ajánlom lelkemet. Te megváltoztaltál oh Uram, igazak Isten! Amen, Amen!”

Egy végső boldogságsugár vonult át a nem látó arcon és ebben az utolsó amenben lehette ki életét a keresztyén, fáradt nő, amíg keze a zsidó pap kezét fogta.

Pillanatok alatt ünnepélyes nyugalom, csend lett urrá úgy a három férfi, mint a két gyerek lelkében az örök titokzatosság láttán.

Wasserstrom Sándor:

A magyar főváros zsidósága a történelmi napokban

Budapest (Április közepén.) Két évvel ezelőtt utaztam erre utoljára. Mennyi minden történt e máskor oly rövid időnek számító néhány száz napon? Akkor még Magyarországon át, Ausztrián lefelé robogott velem a vonat, hogy a francia fővárosba érjek. Most nem mehetnék már Bécsen át, mert egy kicsit „unheimlich” volna.

Amikor a bucurești—párisi gyorsnak három kocsiból álló szerelvénye befut a biharkeresztesi határállomásra, a hajnali órák csendje fogadja az utast. A határrendőrség udvarias, csak a „rendezetlenhitűek” neveit írja fel, valószínűleg (sőt biztosan!) azért, hogy ellenőrizzék, vajjon a mintavásárra engedélyezett beutazási kedvezménnyel nem él-e vissza valaki. Nevek után mennek és bizonyára kellemetlen ez azoknak a keresztényeknek, akiknek zsidó hangzású nevük van, mert ők is a lisztára kerülnek. Kevesen utaznak Romániából, akik mennek, inkább családi ügyek miatt, „állást” nem mennek keresni, vagy más elhelyezkedést. Ez egy kissé nehéz volna a második zsidó törvény miatt is, de az erdélyi zsidóság sohasem „szivárgott” át a határon, hanem szülőföldjén igyekezett megélni és egzisztenciáját megkeresni. Ezekre a zsidóságot érintő kérdésekre gondolok, amikor Berettyóujfalu állomására érünk.

BERETTYÓUJFALU: EGY PERC.

Egy percig áll a vonat, hajnali négy óra van és két szakállas, vallásos külsejű, szegényesen öltözött férfi száll be lihegve a kocsiba. Mindégyiknél két rendes „kupékotfer” van. Olyan, amilyennel minden „rendes” ember utazni szokott, ha nagyobb útra megy. Egyszerre csak vitát hallok. A két újonnan jött vitatkozik a kalauzzal. Kifogásolja a két „nagy” bőröndöt. A vitába beleszól egy jovialis kinézésű ur, védelmébe veszi a két zsidót, akik ijedtek, fáradtak és beesett arcúak. A kalauz meghajlik az idegen ur érvei előtt, én pedig megtudom a következőket.

A két zsidó minden hajnalban elindul hazulról, hogy a vidéki városka kereskedőinek, s magánosainak ügyes-bajos dolgait elintézzék. Úgy hívják őket, hogy „slepp”-esek. Fáradhatatlan munkával, éjjel-nappali szaladgálással keresik sovány kenyerüket. Nem alusznak, cipelik a nehéz bőröndöket. Az államvasut és a posta megrövidítve érzi magát ezekkel a szállításokkal, viszont a rendelkezés szerint 40—50 kgr. súlyu bőröndöt vihetnek magukkal és ha jegyet váltanak, nem kutathatja senki, hogy mi van a csomagban. A kalauz ismeri őket és ezért szólott nekik.

Amint ezt megtudom, érdeklődöm az ur iránt is, aki segítségükre sietett. Megtudom, hogy az illető a biharkeresztesi karhatalmi kirendeltség egyik főtisztviselője, aki meg-sajnálta a szegény páriákat. Kellemes utitársnak bizonyult, akivel hosszasan elbeszélgettem. Egy nézetem voltunk a tekintetben, hogy az örökös izgalom és feszültség akadályozza a békés munkát. Nem szabad bevonni az embereket a napi politika harcaiba, mert akkor nem dolgoznak. Az egyszerű, tájékozatlan emberek bevonása a napi politikába csak ártalmára van a nemzeti munkának, bármely ország polgáraitól legyen szó.

Még azt is megjegyeztem, hogy a totális államok fegyverkezése elvonja a munkateljesítmény fokozása elől a dolgozókat, gyengíti a belső termelést és leszegényíti úgy az államot, mint az egyének egzisztenciáit...

Igy beszélgettünk és a kupé utitársai csodálkozással hallgatták, mint kalandozunk el a „nagypolitika” utvesztőibe, de mindenkor távol tartva magunkat a napi politikától.

IMA A KUPÉBAN...

Az ijedt „slepp”-esek előbb feszülten figyeltek, mikor látták, hogy szószólójuk, aki állami tisztviselő, ilyen kedélyesen „diskurál” — bár sokszor izegtek-mozogtak — mert „merésznek” találták a témát, de végül is elővették a talliszt és tefillint és elég hangosan imádkozni kezdtek.

Már régen akartam erről írni, de most megragadom az alkalmat, hogy egyéni véleményemet elmondjam a vasúti kocsiban történő imádkozásról.

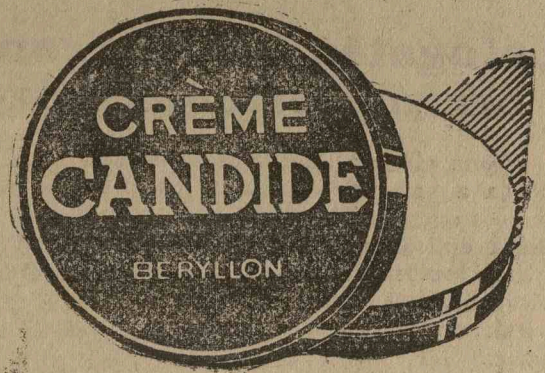
Már láttam a bukaresti gyorson is sokszor, most meg a budapestin is, hogy zsidók elég hangosan és feltűnően imádkoznak. Bevallom, nem tudom ezt helyeselni. A vonat reggel érkezik a fővárosba, tessék mindenkinek annyi időt szakítani, hogy munkájuk előtt imádkozzanak egy szállodai szobában, vagy másutt. Miért kell a mai gyűlölködő atmoszférában más vallású emberek ellenérzését kiprovokálni. Mit szólna ugyanaz az imádkozó zsidó, ha egy mohamedán levetné cipőit és lefeküdne a kupé linoleumjára és úgy imádná a felkelő napot vallási törvényei értelmében? Vagy ha egy-egy keresztény tömjénes füstölt használna, meg zsidók éneklése közben kereszteteket vetne hosszú időn át. Nem-e azt mondaná, hogy ez mindenki számára készült utazási eszköz és kimélni kell egymás vallási érzékenységét? Ne kívánjuk felebarátunktól, hogy toleránsabb legyen, mint mi vagyunk!

Eltekintve ettől, úgy a román, mint a magyar államvasutak tiltják az imádkozást zsidónak, nemzsidónak egyaránt, amíg a vasuton tartózkodnak. Ha egy-egy hatósági közeg elnéző és türelmes, ne éljenek vissza ezzel a kedves hitsorsosok, különösen, amikor módjukban van az imát megérkezés után elvégezni. Viszont a mai izgatott és nem éppen filozofemita atmoszférában mindent el kell kerülni, ami „provokáció”. Lehet erről pro és kontra írni. Elvégre az Urhoz imádkozni nem lehet bűn, — mondhatja, aki más véleményen van, de tekintettel kell lenni korunk lelkiületére és nagyobb „micveh” szerényen meghuzódni és nem „tüntetni.”

A főtisztviselő éppen olyan barátságosan bucsuzott tőlem a magyar főváros pályaudvarán, mint a két „slepp”-es hitsorsosunk...

A PESTI UCCA — A MÁSODIK ZSIDÓTÖRVÉNY FÖRENDIAZI TÁRGYALASA IDEJÉN.

Az ucca képe — objektíven megállapítom — nem változott. Nem látni, hogy a forgalom csappant volna. Talán később érezhető lesz, de most úgy néz ki, mintha minden a régi kerékvágásban futna. Talán most az is látszik, hogy a vasúti kedvezmény na-

TAVASSZAL...

...sokat tartózkodik Ön a szabadban. Bőrének tehát szüksége van egy biológiai krémre. Csak a CANDIDE krém tartalmaz cholesterint ásványanyagokkal összekötve, ami a bőrt táplálja és fiatalítja

gyon sok belföldit csábit a centrumba, azt pedig, hogy külföldről milyen lesz az érdeklődés, e pillanatban még nem lehet megállapítani. Az uccán nem látszik, hogy a magyar zsidóság milyen súlyos napokat él át, milyen lelki és gazdasági összeroppanás idejét éli. Bizonyos, hogy a dunamenti főváros gazdasági élete élénkebb volna, ha ezek a gazdaságot bénító rendelkezések nem volnának érvényben. Talán csak ott mutatkozik bizonyos felfokozott idegesség, hogy a napilapok óránként adnak ki „különkiadásokat”, amelyek beszámolnak a külföldi újabb és újabb hírekről. Mindenki napilapokkal felszerelten utazik a villamosokban és autóbuszokban és lázasan figyelik a napilapok plakátjait is.

A pesti humorra jellemző, hogy egy sarkon térképet árulnak, amelyről az árusító a következőket mondja (Albánia megszállása utáni napokban):

— Európa legújabb térképe. Délutáni kiadás, radirgummival...

A TULBUZGÓ ZSIDÓ VALLALATOK BÜNE.

Még le sem tárgyalták végleg a zsidótörvényt és hatása máris mutatkozik, különösen a nagyobb zsidó vállalatoknál. A felsőház visszaküldte a parlamentnek, amely nem akarja akceptálni a módosításokat, hanem ragaszkodik az eredetihez, nem is tudni, mikor szavazzák meg végleg, de a nagy vállalatok, meg a kisebbek is lázasan bocsájtják el zsidó alkalmazottaikat.

Egyik nagy vállalat vezetője mondotta el, hogy mivel vállalata közszállításokkal foglalkozik, az alkalmazottak etnikai arányát gyorsan meg kell változtatni, mert erről is jelentést kell tenni, amikor benyújtja pályázatát. De vannak nem pályázó vállalatok, amelyek ezt a tempót utánozzák. Félnék, hogy a megszavazás után valósággal katasztrófálissá válik ez a gyors elbocsájtási tempó, 62.000 zsidót foszt meg kenyerétől ez a második zsidótörvény, amely azt jelenti, hogy az eltartott családtagokkal együtt

200.000 zsidó lélek válik nincstelenné, akik nem tudják, hogy mit hoz a holnap.

Ez az elbocsájtás és nincstelenség, mint le-sújtó Damokles-kard van a zsidóság zömének feje felett és talán egyetlen ország zsidóságát sem sújtja olyan erősen, mint an-

Inscris în registrul publicațiilor periodice prin ordonanța No. 9/1938. Dos. No. 805/1938. Tribunalu Bihor, Secția III-a.

Naptár 5699

Péntek: Ijár 9, április 28.

Szombat: Ijár 10, április 29. 3 שבת

Heti szidra: אחר-הקדשים

Heti haftora: הלא כחני

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.05

gyertyagyújtás 7.27

Istentisztelet kezdete 7.37

Szombat befejezése 8.33

Tiszti iskola Tel-Avivban

A hír rövid és sokatmondó: a palesztinai zsidó vezetőkörök kezdeményezésére Tel Avivban felállították a világ első héber nyelvű zsidó tiszti iskoláját, ahol a jövőbeni kombattáns zsidó hadsereg tisztikarát fogják kiképezni. A tudósítás részleteket is mond. Es pedig: az ősszel kezdődik az iskola, melynek 200 növendéke lesz. Ebből száz palesztinai, ötven német-zsidó és ötven más nemzetiségű. A tisztiiskola megnyitását Hore Belisha angol belügyminiszter engedélyezte már és a palesztinai kormány ágazta atatt fog működni. Az oktatótisztek angolok lesznek.

Vannak szűk látókörű zsidó „humanisták”, akik legjobb eszébe villovonogatva veszik tudomásul, hogy nekünk zsidóknak jól kiképzett magasrangú tisztjeink is lesznek. Sőt, olyanok is lehetnek sorainkban, akik természetesnek veszik, hogy a szovjethadsereg Stern tábornoka a napokban fontos nyilatkozatot tett. Viszont ugyanezt a „Stern” nevet nem tudjuk elképzelni úgy, hogy az illető a palesztinai zsidó hadsereg tábornoka legyen. Pedig a hírek szerint lesznek ilyen tábornokaink is. Vagy talán azokra gondolkunk e pillanatban, akik meghatottan nézték, amint sióagárdi Zöld Márton nyugalmazott magyar tábornok talisszal a vállán felment a Tórához nagyünnepkor a Dohány-utcai templom almemorjára. Ezt is tudjuk nézni és jóleső meleg járja át szívüket. De hogy az Allembly streeten, vagy a Rotschild bulváron Tel Avivban egy zsidó tábornok lóháton inspicálja a felvonuló zsidó csapatokat, legjobb esetben is „nehezen” tudják még elképzelni. Pedig meglesz, mert egy államépítéshez ez is hozzátartozik. Ahogy az egyik iskolában irodalmat tanítanak, úgy a másikban: a tel-avivi „kadett” iskolában ugyanakkor taktikáról, stratégiáról, hadseregszervezésről tart majd előadást egy angol tábornok.

Megsugjuk annak, aki talán nem hinné, hogy a zsidó fiúk kiváló katonatisztek is lesznek. Illetőleg voltak száz és ezerszámra eddig is a világ különböző hadseregeiben. Monash ausztráliai tábornok, az összes ausztráliai csapatok parancsnoka volt a világháború idején a nyugati harctéren. És sokak szerint (elfogulatlan katonai írók szerint) az antant-győzelem egyik fontos kioldója volt. Voltak minden időkben hős zsidó katonák és bátor zsidó tisztjeik.

De ez valami más. Zsidó hadsereg tisztjei kiképzése. Nem militarizmus ez, nem a nyers erőnek dicsőítése. Ez természetes folyamat, amely az idők sodrában. Vannak, akik régen hirdetik, réges-régen, hogy nem lehet

elképzelné országépítést anélkül, hogy ne legyenek megfelelő védelmi erők. Egy védőségnak legfőbb alapja, a tisztikar. És ennek kiképzése kezdődik meg Tel Avivban. Különben nem lesz nehéz tere a megfelelő emberanyag megszerzésének. Megbízható hírek szerint Tel Avivban és a többi palesztinai városokban legalább ötezer tartalékos zsidó tiszt él, akik a világ legkülönbözőbb hadseregeiben szolgáltak és háborúban is voltak. De ezek mégis „tartalékosok”. Kombattáns zsidó tisztjeik kiképzése mégis ezzel indul meg. A tel-avivi tisztiiskolával. Nem érdekel bennünket e pillanatban az, hogy mit is mondanak a pacifisták, akik mindég azt mondják, hogy egy foliáns többet ér, mint egy gépfegyver. Lényegében igazuk is van. De nem ebben a kergült korban, amikor egyetlen „argumentum” létezik, amelyet mindenki respektál és ez egy jó fegyver. Nem magasabbrendű igazság ez, s nem isteni igazság. De úgy kell vegyük az embereket, ahogy vannak. Főleg az arabokat! S ha így van, akkor ez a tisztiiskola kell. Sőt, már előbb kellett volna. De a fejlődés útja ez! Lehet, hogy a „visszafejlődés” bizonyos szempontból.

Nekünk szívdobogatóan érdekes ez a hír! Zsidó tisztiiskola. Héber vezényleti nyelvvél! Bátor, fiatal, stramm tisztekkel. Ez lehet sokszor „nyomósabb” érv, mint ezer elcsépelt argumentum és okirat.

Hogy is mondják mindenfelé a világon, az önálló életet élő szuverén népek? Éljen a hadsereg! Nos hát éljen, legyen nagygyá és viruljon; az önálló zsidó hadsereg! És éljen boldogan — háboru nélkül, ha lehet — a kétszáz első zsidó tisztjelölt!

(Elzé.)

— HONDURAS, MINT ZSIDÓ TELEPÜLÉSI HELY. N. S. Simmet a Sunday Times egyik számában Brit-Hondurasnak zsidókkal való betelepítését javasolja. A cikkíró szerint Brit-Honduras igen termékeny szubtropusi klímájú ország, ahol európaiak igen könnyen meg tudnak gyökerezni. Az ország legnagyobb része alkalmas földmunkára és a kolónia kormányzója nemrégiben kijelentette, hogy sürgős szüksége van telepésekre. A partvidéken gazdag erdők terülnek el, amelyeknek mahagóni fája világszerte híres. Azt javaslom — írja Simmet, — hogy ezen a kolónián teremtsünk független zsidó államot, amely legyen szerves része a brit dominium birodalomnak. A kolónia zsidó államhatalmát Anglia és az Egyesült Államok kell kölcsönösen garantálni. Tőkékkel és energiákkal, de legfőképpen emberekkel Angol-Honduras új Palesztinává válhat. Angol-Hondurasban az emberek milliói tudnak letelepedni. Ha Anglia ezt a tervet magáévá tenné, komolyan hozzájárulna az akuttá vált zsidókérdés megoldásához és kivinná a maga számára az egész civilizált világ megbecsülését.

— JAHREITABLA alumíniumból, izléses, tetszetős kivitelben 1 személyes lei 150, kétszemélyes lei 250. Megrendelésnél héber dátum közlendő Boros papírkereskedés, Cluj.

CASA KLEIN

București, Str. Lipscani 110.

(Sf. Gheorghe) etaj 5. — Tel. 41440.

A legfinomabb női fehérneműk,

bluzok, ágygarnitúrák, kézimunka.

Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek!

Az egész világon többmillió beteg...

köszönheti gyógyulását a világhírű amerikai GASTRO-D. gyógyszernek. Máj- és epebajok, gyomorbetegségek, görcsök, ideges gyomorbetegségek eseteiben hatása egyedülálló. Ez a gyógyszer egy Amerikában felfedezett gyógynövény kivonatából készült és az összes fent felsorolt betegségeknek azonnali enyhülést okoz és rövid időn belül a gyógyulást biztosítja.

Tekintettel arra, hogy közvetlenül a központi és vegetatív idegrendszerre hat, amelyek a legtöbb esetben közvetlen okai az emésztőszervi megbetegedéseknek, az idegrendszer különböző zavarainak eseteiben is nagyobb kedvező hatást fejt ki. Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135.— lej utánvét mellett CSASZAR E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 124.

— FELOSZLATTÁK BULGÁRIÁBAN A „RATNITZI” ANTISZEMITA SZERVEZETET. A bulgáriai állambiztonsági hivatal elrendelte a „Ratnitszi” antiszemita szervezet feloszlását egész Bulgáriában. A feloszlást elrendelő rendelet többek között ezeket tartalmazza: A Ratnitszi szervezet a királyhűség leple alatt már évek óta olyan tiltott tevékenységet fejt ki, amelynek végcélja erőszak útján megszerezni az államhatalmat. A szervezet az utóbbi időben olyan eszközök használatára tért át, amik alkalmasak a közrend felborítására. Éppen ezért a kormány kénytelen ezt a szervezetet azonnali hatállyal feloszlani. A szervezet mától fogva törvényen kívülnek deklaráljuk és szigorúan megbüntetjük azokat, akik a szervezetbe vagy a pártba belépnek.

Olcsón és jól ékezhetsz

Herschkovits

orth. kóser pensiójában

BUCUREȘTI, Str. Carol 25. I. emelet
(bejárat Strada Soarelui 7).

— EMIGRÁNSOK A HOLLAND-NÉMET HATÁRON. Benheim, holland-német határmentén fekvő városkából nyugtalanító hírek érkeztek a központi zsidó segélyszervezetekhez. Bentheimben kétszáz zsidó menekült tartózkodik, akik elhagyták az egykori Csehszlovákia területét, hogy ott várják be az angol kormány bevándorlási engedélyét. A Gestapo most tíz napos haldéket adott nekik a német területen levő Bentheim elhagyására. A 200 cseh menekült eddig a német zsidók szövetsége látta el az amerikai Jomittal kötött egyezség alapján. Ez az egyezség addig volna érvényes, amíg megérkezik az angol kormány ingenlő válasza és továbbutazásukig Hollandia beengedi őket. A mindössze tíz napos határidő miatt a menekültek igen szorult helyzetbe jutottak. Angliai bevándorlásukat még nem engedélyezték, Prágába visszatérni nem tudnak és a Hollandiába való ideiglenes bebocsátásuk az angol választól függ. A hollandiai zsidó menekültügyi bizottság egyik tagja Londonba utazott, ahol felkereste Sir Herbert Emersont, a Népszövetség menekültügyi bizottságának elnökét, akit felkért, interveniáljon a szerencsétlen menekültek érdekében. Hír szerint a zsidó menekültügyi bizottság tagja igyekezni fog meggyőzni az angol hatóságokat arról, hogy a kétszáz zsidó menekült bebocsátása amúgysem jelent megterhelést Anglia számára, mert a morvaországi és csehországi protektorátus német hatóságai amúgysem engedélyezik több csehországi zsidó kivándorlást.

„iréne”

Bucuresti

Str. Lipscani 26. I. - Tel. 4-86-07

A legfinomabb női fehérneműk és kelengyék készítése a legújabb modellek szerint. Női gallérok, jabouk, mellények. Legújabb csipke, valamint saját műhelyünkben készült divat-ujdonságok állandóan kaphatók.

Szép kivitel, szolid árak.

— A FRANCIA ANTISZEMITIZMUS ELLEN KÜZDŐ LIGA ÖNURALOMRA INTI A ZSIDÓSÁGOT. Az antiszemitizmus elleni nemzetközi liga zsidó osztálya a következő felhívást intézte a franciaországi zsidó lakossághoz: „Európa politikai horizontját újból háborús fenyegések sötét felhői borítják. A helyzet rendkívül komoly. A francia kormány messzemenő rendkívüli teljhatalmat kapott, hogy energikus módon és gyors ütemben ragadja meg a szükséges eszközöket a nemzetvédelemre. Országunk sajtója és lakossága, a helyzet komoly voltának tudatában, szigorú tartózkodást tanúsít minden rémhírrel és pánikkeltéssel szemben. 1938 szeptemberének gondterhes napjaiban a fegyelem és az áldozatkészség példás magatartását tanusították a Franciaországba bevándorolt zsidó tömegek. Miként szeptemberben, úgy most is felhívást intéz a Liga az ország összes zsidó rétegeihez, hogy nyilvános helyiségekben, az utcákon és bárhol másutt, francia szomszédokkal szemben nyugodt, fegyelmezett és méltóságteljes magatartást tanusítsanak. Kerüljék a vitát a kávéházakban, a földalatti vasutakon és az autobuszokon. Ne válaszoljatok semmilyen provokációra és ne keveredjék vitaköz csoportokba. A liga bizik benne, hogy felhívását respektálni és önuralommal követni fogják a zsidók.”

LEGIDEÁLISABB HASHAJTÓ, VÉRTISZTÍTÓ,
epehajtó a dr Földes-féle „Solvo” pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20.— Lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— A BRÜNNI ZSIDÓSÁG PARANCSOT KAPOTT, HOGY UJRAÉPÍTSE A LEROMBOLT ZSINAGOGÁT. A brünni zsidó hitközséget felszólították a hatóságok, hogy saját költségén újból építse fel a zsinagógát, amelyet közvetlenül a német megszállás után felgyújtottak és rombadöntöttek a huliganok. Egyidejűleg kötelezték a zsidókat arra is, hogy a zsidó üzletek kirakatablakait, amelyeket antiszemita jelszavakkal mázoltak tele, tisztítsák meg.

— BUCURESTI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG I-a referenciákkal, feltétlen garancia-képes, rendelkezik raktárhelyiséggel, szervezettel, jó összeköttetésekkel keresi elsőrangú cégek képviselőit. Ajánlatok „Universal” jellegével a kiadóba kéretnek.

Az ardeali zsidók találkozóhelye

BERKOVITSNÉ

(Oradeáról)

orth. kóser étterme

(a baia-marei rabbi hechsere)

BUCUREȘTI,

Str. Lipscani 7.

Telefon: 462-91

300cc hátamögött. Postavámmal szemben

elsőrangú erdélyi konyha

— A MEMELI ZSIDÓ MENEKÜLTEK HELYZETE. A Memelvidékről Litvániába menekült zsidók között számos német állampolgár is van, akik a világháború befejezése után, amíg Memelt Litvániához csatolták, mint memeli lakosok a litván állampolgárságra optáltak. A litván kormányzótól litván utlevelet kaptak és a legutóbbi eseményekig teljes jogú litván állampolgároknak számítottak. Miután Memelt a németek megszállták és ezért el kellett menekülniük Litvániába, jogi helyzetük kétségessé vált és olyan hírek is keringenek, hogy hontalanoknak fogják nyilvánítani őket. Sokan közülük ki szeretnének vándorolni, de egyes országok konzulátusai nem csak beutazási, hanem átutazási vízumot sem hajlandók adni nekik. Nem kevésbé súlyos ezen menekültek anyagi helyzete. A kormány illetékes tényezői és a zsidó segélyszervezetek csak élelmezéssel és ruházattal látják el őket, egzisztencia alapításra azonban semmilyen lehetőségük nincs. Nem telepedhetnek le sem Kownoban, sem más litván városban. Akárcsak a németországi menekülteknek, valamelyik vidéki városban jelölték meg állandó tartózkodási helyüket, munkát azonban itt sem vállalhatnak.

— A GONDOS ANYA TUDJA, hogy a Diana sóborszeszt betegségek ellen használhatja, bedörzsöléssel elejét veheti a meghülésnek.

— GYÁSZULÉST TARTOTT A BUDAPESTI ORTH. HITKÖZSÉG ÓBUDAI FREUDIGER ABRAHÁM EMLÉKÉRE. (Budapest.) Április 16-án, vasárnap a budapesti ortodox hitközség disztermében gyászulást tartottak a nemrégiben elhunyt óbudai Freudiger Ábrahám z. l. hitközségi elnök emlékére. Felvonult a rabbiság és előljáróság mellett a hitközség képviselőtestülete teljes számban, az összes egyesületek kiküldöttei. Kahan-Frankl Samu országos irodai elnök, mint a hitközség alelnöke nyitja meg a gyászulást. Állva hallgatták végig az előljáróság, választmány és képviselőtestület nevében elmondott szívbemarkoló emlékbeszédet. Ezután egymásután emlékeztek meg az elhunyt érdemeiről: Schlésinger Adolf a Chevra Kadisa nevében, Straussmann Dániel a sas-chevra, dr Stern Simon az iskolaszék, óbudai Freudiger Dénes a hitközségi kórház nevében, dr Rakonitz Dezső a Bikur Cholim megbízásából, Stern Ödön, dr Deutsch Adolf, Weisz Mór, Tauber Emil, Neugewürtz Lázár különböző egyesületek nevében. Bárkány Arminné levelet intézett a hitközséghez az orth. nőegylet nevében. Valamennyi felszólaló az elhunyt kiválóságát és nagy érdemeit méltatta, amelyet a pesti ortodox zsidóság érdekében 25 éven át páratlan buzgósággal fejtett ki.

— A SVÉD SZABAD EGYHAZ KONGRESSZUSA A MENEKÜLTEK SEGÉLYEZÉSÉÉRT. A Stockholmban most üléselő szabad egyház kongresszusa a következő határozatot hozta a menekültügyi kérdésben: „A hívők kötelessége, hogy felelősséggel és az emberi szolidaritás tudatával minden rendelkezésükre álló eszközzel segítsenek a politikai gyűlölködés hontalanain. Ezt a kötelességet még saját népünk anyagi érdekei sem korlátozhatják.” Azon az ülésen, amely a fenti határozatot meghozta, résztvett Oskar Bernadotte is, a svéd király testvére. Az oslói orvosi tanács elvetette azt a javaslatot, amely husz külföldi orvosi kiválóság norvégiai bevándorlásának engedélyezését kérte.

— Dr Lőrincz Aladár București, a bel- és ideggógyász szakorvosa párisi tanulmányutjáról visszatért. Röntgenlaboratórium. Rövidhullámú besugárzások. B-dul Carol, 45.

Látogassa meg szőnyegkiállításunkat új helyiségünkben

Str. Ep. Ciorogariu 4.

Szebbnél szebb perzsaszőnyegek, bel- és külföldi fonalak. — Szőnyeg javítások. — Állandó tanfolyam

„ORIENT”

Schulhof Emilné, Oradea, Strada Ep. Ciorogariu No. 4. Telefon 1004.

— A BRAZIL KORMÁNY AZ ANTI-SZEMITIZMUS ELLEN. A brazil kormány hat zsidó tanárt a Rio Grande tartománybeli állami iskolák felügyelőjévé nevezte ki. A braziliai antiszemita sajtó éles kritikában részesítette ezt a kormányintézkedést. A brazil közoktatásügyi miniszterium hivatalos nyilatkozatában szállt szembe az antiszemita izgatásokkal, kijelentve, hogy Brazília összes polgárai egyenlők a törvény előtt és a kormány sohasem egyezhet bele polgárainak faji megkülönböztetésébe. Brazília minden polgára jogosult bármilyen szerepet betölteni az állami szervezetben.

— MÉRT VEGYÜNK ARTA BUTOROKAT? Mert kiváló minőségűek és még olcsók. „Arta” Oradea, str. Cosbuc, Palace szálloda mellett.

— ELITÉLTÉK VARSÓBAN EGY ZSIDÓ GYÓGYSZERESZ GYLKOSAIT. A varsói körzeti bíróság most tárgyalta annak a három ifju lengyelnek az ügyét, akiket azzal vádolnak, hogy az elmúlt nyáron a varsói sétateren olyan súlyosan bántalmazták Berl Barras ötven éves zsidó gyógyszereszt, hogy az sérüléseibe belehalt. Két tőt a vádlottak közül, névszerint Richard Lipskit és Apolinart Lagorzint a bíróság két évi börtönre ítélte, míg a harmadik vádlottat, Jan Karacagot másfél évi elzárásra ítélték.

— 7000 NÉMET ZSIDÓ MENEKÜLT KÉTSÉGBEJÍTŐ HELYZETE SANGHAI-BAN. (Sanghai.) A londoni és párisi zsidó segélyszervezetek táviratot kaptak, amelyben a sanghaji zsidó szervezetek vezetői írják, hogy a kikötővárosba menekült 7000 főnyi németországi zsidó menekültet a német konzulátusnak való kiadatás veszély fenyegeti. Ezek a menekültek, akik utaztak el Sanghaiba, hogy német utlevéllel hosszú ideig vízum nélkül lehetett Sanghaiba utazni, csaknem valamennyien közsegélyre vannak utalva. A sanghaji zsidó hitközség, amely eddig élelmezte őket, teljesen kimerült és ha a legközelebbi három hétben nem jön külföldi segély, — írják a hitközség vezetői, — az a veszély fenyegeti ezeket a menekülteket, hogy a hatóságok mint német utlevelek birtokosait, diplomáciai uton kiadják a sanghaji német konzulátusnak.

— HAZTELKEK ELADÓK a nagyvárosi radi új szénapiac mellett olcsó áron. Cím kiadóban.

Ezüst

menorák, gyertyatartók, serlegek, evőeszközök, templomi kegyszerek bármilyen művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„TACAMUL”

ezüstáru gyárban

CLUJ, Str. Gen. Neculcea No. 8.

Minden
a petroleumért
folyik...

Királydrámák a moszuli olajért

A Palesztina-országépítést nem gátolhatják meg a gyenge arab államok — Angol-francia-német ellentétek a Közelkeleten — Arab ellentétek egymás között

Ezeregyéjszaka meséiből ismerjük a várost, amelyről szó lesz: Bagdad. Most is királyi székhely. A meséből ismert nagy „mesebeli” fényesség nem látszik e pillanatban, mert éjjel van és az utcákon alig pislikolnak a lámpák. Egy nagy park közelében levő palotának kapuján tízenkét óra előtt az perccel nagy autó kanyarodik ki. Az egyik mellékutcában, közel a palotához és parkhoz egy sötét pózna áll, amelyet még jobban beárnyékolnak a közel álló fákon. Az autó kirobog a kísértetek orájában, a volánnál ülő azonnal teljes gázt ad, rákapcsol és száz kilométert mutat a sebességmérő. De a pózna utját állja, az autó nekiszalad, fordul egy hatalmasat a tengelye körül, megtorpan, a „soffőr” kiesik az autóból a másik két utassal együtt. Agyrázkódást és koponyaalapítórést állapítanak meg az autótörzsetől. Egy óra múlva halott.

Huszonhat éves, erős, kispórtolt ember a halott, aki most már kiterítve fekszik. Tudják róla, hogy kitűnő sportember, de szereti a tivornyákat, enni és inni is nagyon szeret, sőt a földi élvezetek valamennyi válfaját szívesen, bőségesen, szenvedélyesen, sőt túlságosan mohón űzi. Ekkor éjszaka is mulatott, dőzsölt, a szédült tivornyáknak minden nyugati és keleti raffineriáját igénybevette. Már egészen fiatalon hatalmas összecsapása volt apjával egy leány miatt, aki nem hozzávaló volt. Apja ellenezte a házasságot, de közben meghalt az apa és utána rögtön elveszi a leányt feleségül, majd elválnak. Leánytestvére pedig szintén kalandosvérű, megszökött egy görög pincérről, aki visszakérgeti és akkor családja elfogadja és fogságban tartja. Az egész család állandóan tivornyázik, hasis-barlangokban jár, kalandorok veszik körül őket, lézengő semmittevők, akik mindig és mindenkor odagyűlnek, ahol pénz és könnyelműség van. Nem csoda hát, ha egy örült dözsölés után a romlott idegzetű fiatalember nekirohan százkilométeres gyorsasággal az első fekete póznának — és nyakát szegi.

Másnap rövid hír jelenik meg az újságokban, hogy rémes szerencsétlenség történt az éjszaka. Az emberek érdeklődése felcsigázott és kielégül a sok kalandkeresés és szenzációhajhászás. Még egy nagy és diszes temetés és mindenek vége. Finita comedia! Ez történik „rendes” körülmények között hasonló esetben.

KI VOLT EZ A „FIATALEMBER”?

Ebben az esetben olyan „fiatalemberről” van szó, akinek évente 400.000 angol font jövedelme van, amelyet egy angol petróleumtársaság garantál. De a csekket nem azért kapja, mert dolgozott érte, ő vagy családja. Oh nem! Egyszerűen csak azért adták neki évente ezt a horribilis vagyont, mert apja király lett egy országnak, amelyet Iraknak neveznek és a sors megajándékozta olyan gazdagsággal, amely mindenütt aranyat ér. Az iraki petróleumért, amelyet annak koncessziójáért kapja az első iraki király a trónt és mert meghal korán, hamar uralkodó lesz a fiatal trónörököséből.

Irakot, ezt az érdekes keleti királyságot tulajdonképpen Lawrence ezredes, Anglia gyarmati hatalmának egyik titokzatos megszervezője hozta létre a világháború után. Az új állam előbb angol fennhatóság alatt állott, de 1932-ben „függetlenséghez” jutott. A most elhunyt király apja Feysal király furcsa körülmények között halt meg. Bárben egy svájci szállodában. Azért ment oda, hogy egy francia petróleum-céggel szerződést írjon alá, mert bizonyára azok is ígértek nagy pénzt a moszuli petróleum-törzásokért. De nagy „tragédia” történt, amelynek nyomára még ma sem tudtak jönni. Aláírás előtt néhány órával hirtelen meghalt. Szívrohamban. Egyetlen tanúja volt az esetnek. Maga a szállodás-

De, amikor jött a rendőrség, hogy bevizsgálja az ügyet akkor a szállodás is meghalt. Titokzatos erők működtek itt az a bizonyos „apparátus”, amelyet egyik országban Intelligens Service-nek, a másik országban Cseká-nak, a harmadikban pedig Gestapónak neveznek. De titokzatos erejükkel mindenütt ott vannak, ahol egy-egy nagyfontosságú cél érdekében „lépéseket” kell tenni.

ÖSSZEESKÜVÉSEK, TITOKZATOSSÁGOK.

A fiatal Ghazi király békét akart teremteni, de ez nem sikerült neki, mert a politikai gyilkosságok tovább folytatódtak. Így 1936-ban, három évvel ezelőtt a Bagdadtól távol folyó hadgyakorlatokat felhasználva, Bekr Sirki tábornok államcsínyt kísérelt meg a főváros elfoglalására, de a hadsereg zömehű maradt a kormányhoz. Egyik előkelő politikust, Jaafar pasát meggyilkolták, mert közvetíteni akart a hadsereg és a felkelők között. Ugyancsak gyilkosság áldozata lett a légihaderő parancsnoka is. Mohamed Ali Djevad tábormegvezető is, aki a katonai puccs egyik szervezője volt. A gyilkost halálra ítélték, de a hadsereg védelmére kelt és csak abban az esetben egyezett bele a kivégzésbe, ha Jaafar pasa gyilkosát is kivégzik. A múlt év márciusában is felfedeztek egy újabb összeesküvést, amelynek szervezője két ismert politikus volt.

AZ UTOLSÓ ÖSSZEESKÜVÉS.

Néhány héttel ezelőtt egy vadászkirándulást szakított félbe a fiatal király, mert megtudta, hogy német ügynökök befolyására összeesküvést szítottak, amelyben részese volt a miniszterelnök, a tábornokok egyrésze és hatvan magasrangú katonatiszt. A király nagyon erőlyesen lépett fel, letartóztatásba helyezte valamennyi összeesküvőt, mert azt hitte, hogy élete ellen törnek és német erők mozgatják a háttérben. Valamennyi összeesküvőt halálra ítélték, azután megkegyelmezett nekik és visszahívták azokat a száműzötteket is, akik elleneztek ezeknek a tevékenységét. Így kapott szerepet a német titkos diplomácia is Irakban.

Az elitelt összeesküvők főleg azért voltak elégedetlenek, mert egy olyan törzshöz tartoztak, amelynek területét akarata ellenére csatolták annakidején az iraki királysághoz. Kurdok ezek, akik a kisebbségi kérdést felvetették és azon igyekeznek, hogy a jelenlegi uralomnak külső segítséggel is ártalmára legyenek.

De ez a kisebbség nem olyan, mint más kisebbség szokott lenni a szónak nemzetiségi vagy vallási értelmében. Ezek inkább olyanok, akik szálatokat fűztek a szomszédok felé, Törökország, Perzsia és Saudi Arabia hasonló felfogású embereivel és azon igyekeznek, hogy ellentéteket fokozzák Irak és a szomszédos államok között, melyekhez Transjor-

dánia is hozzátartozik. Természetesen az összes arab és nem arab közelkeleti államok azon igyekeznek, hogy a szomszédos államokban levő elégedetleneket megszervezzék az illető állam ellen. Amikor a „soffőr”-höz jutott ez az összeesküvés, akkor már tetézve lett családi intrikákkal is, ami egy keleti országban mindennapos. Ebbe belekeverték a sógort, a feleséget, apóst, testvért és másokat is.

A PÓZNA SZEREPE? MEGHAL A MOSSULI ANGOL KONZUL.

Ez a pózna-ügy is nagyon furcsa. Éjnek idején elindul egy király, maga vezeti a kocsiját, a sötét éjszakában nekimegy az első póznának, amely a sötétben áll és kirepül a kocsiból, nyakát szegi és meghal. Nem érthető ez olyan egyszerűen, nem olyan sablonos, nem mindennapi. Valami rejtély és misztikum van itten, mint a svájci haláloseteknél és elkezdődik a suttogás...

Mossulban nagy visszhangja támad ennek a hirtelen halálesetnek. Ott különben is van nyugalanság, amely úgy bugyog a titokzatos talajból, mint maga a nafta. Természetesen nem értették meg a hirtelen halál titokzatosságát most sem. És megkezdődött a suttogás. De most már határozottabb formában. Mossul körül már határozottabban kezdik elmondani a pletykákat. Szó-bombák ezek, amelyet kellő helyen és időben helyeznek el, hogy „robbanjon”. Szervezetten, okosan, provokátorokkal indítják el a kis kavicsot, amelyből lavina lesz. Aki hiszszetik: a királyt eltették lábaltól. Kik tették el? „Természetesen” az angolok. Erre megtámadták az angol konzult, felgyújtják házáat, megölik őt és családját. Az angolok ellenségei lanszirozták a hírt, csak az első pillanatban nem lehetett tudni még, hogy kik azok, akik ezt a „suttogást” elkezdték. Vajon a törökök vagy a franciák? Vagy ami a legvalószínűbb... német agitátorok. Igen, ezek lehetnek. Még ég a ház, amikor az angol katonaság bemasíroz nagy számban Bagdadba és Mossulba, hogy megerősítsék a helyőrségeket. Megindul a vizsgálat is és meg akarják nyugtatni a felzúgott arab közvéleményt. Közben repülőgépre ül Abdullah, Transjordánia emirje és hirtelen meghalt unokaöccsének temetésére indul, akinek „halálos” ellensége volt. Hiszen mindenki tudja, hogy alig néhány nappal ezelőtt még a bagdadi rádió gyalázó beszédet tartott Abdullah emir ellen.

Nem érti az ember. Mi ez? Családi politika? A Hussein-család kusza vonatkozásai robbanták ki? Ennek a Husseinnek, akivel annakidején Mac Mahon megkötötte a nevezetes szerződést, akinek odaigérek egy hatalmas nagy arab birodalmat és akit az angolok fényes nappal ültettek hajóra, hogy száműzzék Mekkába? Milyen irányban mennek ezek az aspirációk és törekvések? Transjordánia igyekszik kiépitni érdekeit Irak felé?

Még nem érkezett meg Abdullah emir repülőgépe, amikor már mindenhez későn érkezett. És király lett a három éves trónörökös, akit II. Feysal néven fognak megkoronázni, de addig a Hussein-család egyik felnőtt tagja, az elhunyt feleségének fiát, aki az elhunyt unokatestvére. Hussein unoka fog uralkodni, mert így hagyta meg „végrendeletében” a meghalt király. Érdekes! Egy 26 éves ember hagy végrendeletet?! Különösen egy keleti ember, aki fatalista és nem is szokta ezt tenni, nem olyan előrelátó, hogy még halála utánra is intézkedjen. De itt ez történt. Intézkedtek is azonnal, holott — az alkotmány értelmében a parlamentnek kell intéz-

A budapesti minifavásárra utazó zsidók figyelmébe!

A mai időkben ezerszer fontosabb a családi milió, ha egy zsidó egyén, vagy család családi, vagy üzleti ügyben meglátogatja Budapestet, hogy ott meghiit családi környezetben töltsön idejét.

Erre a célra legalkalmasabb, az általánosan ismert ort. kóser

Karmel panzió

amelyben ragyogó tiszta szobák, a legmodernebbül berendezetten várják a látogatókat. A panzió az Andrássy ut 43 alatt van, a város centrumában és konyhája a legkitűnőbb ellátást biztosítja.

Vezetője és tulajdonosa: Friedmann Józsefné
akinek neve és szakértelme biztosítja a legkitűnőbb és legigényesebb izlésű közönség ellátásának.

TE EFON:
12-39-62

Kedni az öröklés rendjén. Érdekes, hogy ezzel az ujonnan kinevezett királyi régenssel mulatott a meghalt király azon a bizonyos szomorú emlékeztető éjszakán is.

A titokzatos erők tovább dolgoznak. Alig történt meg az esemény, még a temetés sem végződött be és már jön Bagdadba a hír Londonból, hogy a „Times” szerint Nurok pasa lesz a régens, aki Angliának régi barátja és remélni lehet, hogy czentul semmiféle biztos fundamentuma. (S hogy fél mégis tőle a hivatalos cionista politika, de néha maguk az angolok is). A nép körében még nincsen beleygőkezve az államalkotás fogalma, a dinasztia még kevésbé bírja a nép bizalmát, minden ideiglenesség jellegével bír. Most derül ki, hogy milyen ellentétes érdekek vannak itt háttérben. Mást akar Perzsia és mást Törökország. Vannak angol-német-francia és még egynéhány érdek, amely összekuszálódik és nem lehet hirtelen kibogozni még egy királyi temetésen sem. Meghalt, vagy nem halt meg véletlenül? Bűnös kezek által, vagy sem? Ki tudja ezt ebben a pillanatban.

KIRÁLYDRAMÁK FINALEJA — VAGY MINDEN FOLYIK TOVÁBB?

Most derült ki, amit eddig csak a befenntések tudtak. Kiderült a király temetésén, hogy ez az Irak egy kissé „operett”-szerű állam, amelynek nincsen semmiféle biztos fundamentuma. (S hogy fél mégis tőle a hivatalos cionista politika, de néha maguk az angolok is). A nép körében még nincsen beleygőkezve az államalkotás fogalma, a dinasztia még kevésbé bírja a nép bizalmát, minden ideiglenesség jellegével bír. Most derül ki, hogy milyen ellentétes érdekek vannak itt háttérben. Mást akar Perzsia és mást Törökország. Vannak angol-német-francia és még egynéhány érdek, amely összekuszálódik és nem lehet hirtelen kibogozni még egy királyi temetésen sem. Meghalt, vagy nem halt meg véletlenül? Bűnös kezek által, vagy sem? Ki tudja ezt ebben a pillanatban.

Bagdadban a „sofför” halálával eltemették azt a fickót is, amely azt bizonyította volna, hogy Irak éppen olyan állam, mint a többi államok. Az arabok között nagy a gyász. A négy király közül volt az egyik, aki nagy ellensége volt a zsidó Pa-

lesztinának. A legnagyobb anticionisták egyike volt az arab uralkodók között és ezért a palesztinai arabok is nagyon meggyásolják. A cionista szervezet pedig láthatja, hogy miképpen hull szét a „hatalmas” arab föderáció, amelytől úgy félnek. Nincsen mit tartani tőlük, mert szervezetlenek, egymás között széthúzó, ellenségei egymásnak és nem tűrik azt, hogy egyik nagyobb legyen, mint a másik arab „király.” Látják, hogy a második „arab állam”, amely összeomlik, mert nem életképes. Az első volt Syria, a második Irak. A zsidók láthatják, hogy az arab oroszlánok nincsenek metszőfogak. Az arabok, mint államalkotók és mint a nagy föderációk hírnökei, nagyon gyengék, akiktől nincsen mit rettegni, mert minden csak mesterséges erővel van tartva és az egyes európai államok politikai játékszerrei. A petróleum körül folyik itt a harc.

Egy könnyelmű király meghal, huszonhat éves korában, mert részegen nekimegy egy sötét távirópóznának, ebből az a tanulság, hogy ami „modern” ebben, azt mind Európa adta nekik. A gyors autót, a távirópóznát, a peszgot, amitől berugott. Még a királyságot is az angoloknak köszönhetette. De, amikor kellett, odaállítottak egy póznát és akkor halt meg, amikor a politika akarja. A „nagy politika”. Ami keleti ebben az egészben, a sok intrika. Bagdad a maga meséivel — ez is modern királymese — és széthuzásával, amelyből a zsidóknak egyet kell megtanulni: Az összetartást, hogy felépülhessen az egyedüli kulturállam Közkeleten és ez csak Palesztina, a zsidó Erec Jiszroel lehet... Ami pedig körülötte marad, az szervezetlen arab tömeg, amelynek ötven év kell még ahhoz, hogy nagy ellenfél legyen. De ezalatt felépülhet a 4-5 milliós zsidó állam.

Egy kis elmélkedés - a parókáról

Van most egyéb gond is a zsidóság fején, mint a paróka, amely csak vallásos zsidó asszonyok fejét nyomja. De egy külföldi lapban láttuk, hogy foglalkozik a parókának, mint vallási intézménynek kérdésével és ezért foglalkozunk mi is vele, mert tévesnek tartjuk az illető újság felfogását. Azt írja, hogy a paróka nem zsidó, hanem „lengyel-szláv” paraszt eredetű. Se a Biblia, se a Talmud, sem az utána való rabbinikus irodalom még csak említést sem tesz a „hajlevágásról.” A lengyel-szlávoknál volt szokásos, ha leányokat eladták a férjnek, akkor egy időben levágták tővig a hajukat. Innen vették át a szokást a XVI. században a lengyel zsidók, akiktől aztán átvette az egész zsidóság.

Igy írja a lap, holott a szakszerű és az igazságnak megfelelő tényállás ebben a „kényes” kérdésben a következő: Régi zsidó szokás szerint előírás az, hogy férjhezment leányok, az erotikai hatás csökkentésére és szolidaritásuk biztosításaképpen befödik fejüket idegen férfiak előtt. Már a Talmud is előírja, illetőleg figyelmezteti a zsidó asszonyokat, hogy ne járjanak födetlen fővel és dicséri azokat, akik házukban is befödik hajukat. Már a késői-talmudikus időkben is szokás volt, hogy zsidó asszonyok befödtek hajukat. Egyik talmudi megjegyzés szerint csak a pogány nők járnak födetlen fővel. Egy olyan férjes asszony társaságában, akinek feje nincsen befödve, nem szabad imádkozni. Már akkori időkben használtak idegen haját, hogy befedjék a saját maguk haját.

A középkorban kezdték meg a férjhez ment zsidó nők teljesen lekopasztani fejüket és ezután takarták be a fejüket az ugynevezett „kupka”-val vagy „haube”-val. Csak az utóbbi évtizedekben terjedt el az emberi hajjal való befedés. A „kupka” lengyel kifejezés és fejkötőt, vagy sapkát jelent. Ezt selyemből készítik, amely rászorul a fejre és a homlok körül a „Sterntüchel”, amelyen gyöngyszemeket helyeztek el, sőt a gazdag asszonyok valamikor valódi briliánsokat is tettek rá. A „kupka” később megváltoztatta

formáját és vele kötötték be a fejüket, ahogy azt ma is viselik. A „Haarband” selyemből készült frizura, amely hasonlít a természetes hajviselőhöz. Ezt követte az emberi hajból készült „paróka”, amely ellen kezdetben a chassid körök élesen tiltakoztak, mert a műhaj az emberi természetes hajtól nem különböztethető meg és ezért úgy látszik, hogy az asszony saját hajában jár. Mivel ez tiltott dolgot utánoz, ezért elvetik a „paróka” gondolatát és egyszerűen aszerolták azt. Még a Chaszam Szófer is tiltakozott a paróka viselése ellen. Viszont a paróka viselést modernizálódott, hogy ma már alig lehet felismerni.

Érdekes, hogy a Kaukázusban a zsidó asszonyok saját hajukat viselik és csak a tüllük mellett viselnek olyasféle két loknit, amely hasonlít a pajeszekhez, amit férfiak viselnek. Általában a zsidó nők hajlenyírása hasonlít az apácák szokásához is, akik szintén kopaszra nyírják fejüket és mindig fedve tartják. Különben minden keresztény népnél is szokásos, ha a leány férjhez megy, akkor „főkötő alá kerül” és soha paraszt-asszony nem mutatkozik kendő nélkül, ami azt jelenti, hogy már férjhez ment. Több ezer éves visszhatások ezek, amelyről tanulmányt írni, nem a mi feladatunk. Lehet, hogy vannak olyanok, akik a „paróka” ellen „kifogásokat” emelnek, de kétségtelen, hogy a valódi élet egyik alapvető megnyilatkozása.

Izletes jó kóser házikoszt kapható

Pieffermann Vilmosnál

TIM SOARA IV, Spl. Tudor Vladimirescu 24.

Figyelmes Utazóknak megfelelő kiszolgálás! kedvezmény

— BUKARESTI GYAR víz, gáz és gőz armatura gyártásban nagy gyakorlattal rendelkező üzemi vezetőt keres. Referenciák és cím a kiadóhivatalba „ARMATURA” jelige alatt kéretik.

Olasz harcosok csalódása

Most érkeztek vissza a spanyol harctérről azok a zsidó katonák, akik önként jelentkeztek a spanyol frontra. Nagyrésztük kitüntetéssel érkezett vissza. Sok sebesült is van közöttük.

Nagy megdöbbenéssel értesültek arról, hogy mennyire megváltozott a zsidókkal szembeni hangulat, amióta elmentek, hogy a fascizmusért és az olasz haza javáért küzdjenek. Megértjük ezt a mélységes csalódást. Elvégre elmentek mint teljesjogu polgárok és hazajönnek mint minden jogból és minden földi javuktól megfosztott ötdrangú állampolgárok. Amíg ők életüket áldozták az olasz nagyságért, addig otthon a legértékesebbtől fosztják meg őket: emberi méltóságuktól és önértéküktől.

Nem is tudták sokan közülük ezt megérteni és minden lehetőt elkövetnek, hogy el távozzanak a „hálas haza” földjéről, valahol másutt a világon keressék és találják meg földi boldogságukat és kiábrándultan gondoljanak a régi hazára, amely életét követelte fiától, de kenyeret nem akar nekik adni. Szegény olasz zsidó fiúk, akik Franco uralma érdekében harcoltak a demokrácia és az emberi megértés ellen. Ők jót akartak és a jó helyébe rosszat kaptak. Az emberi rövidlátás, kicsinyesség, a XX. század legnagyobb örülete, a fajelmélet arat diadalt a humanizmus felett és guzsbakóti, lealázza az emberi önértéket és azt, hogy emberrel szemben egyenjogu ember éljen.

Szégelyni fogja majd az elkövetkező nemzedék ezt a mai örültséget, amely olyan grimaszt mutat az emberiség felé, amelyetől meghül az emberben a vér és kezét kellene tördelnie, ha nem hinne az emberi lélek csodás feltámadásában. E spanyol front olasz zsidó harcosai ezt a „feltámadást” nem akarják bevárni olasz földön. Nem bírnak és menni akarnak egy „jobb hazába”. Csak vajjon hol vár egy zsidót ma egy „jobb hazában”?

Hány zsidó él a brit birodalom területén?

London. — A most megjelent 1939-es zsidó évkönyv szerint az angol szigeteken, Irországban kívül, 370.000 zsidó lakik. Ennek kétharmada 234.000 Londonban él. A második legnagyobb angol város, a zsidó lélekszám szerint Manchester 37.000 zsidóval. A harmadik Leeds 30.000 zsidóval, Glasgow-ban 15.000, Liverpool 7.500, Birmingham 6000 zsidóval. A brit lakossághoz viszonyítva 0,8 százalékot tesz ki számuk Irországban 4245 zsidó lakik. Legtöbbje Dublinban.

A dominiumok közül első helyen Kanada áll. 1931-es népszámlálás szerint 156.726 zsidó él, a lakosság 1,5 százaléka. A legnagyobb kanadai hitközségek, Montreal 58.000, Toronto 42.000, Winnipeg 17.000 zsidóval.

Délafrikában 102.000 zsidó él, 1,1 százaléka az összlakosságnak. A legnagyobb hitközsége Johannesburg 26.000, Capetown 11.000 zsidó lélekszámmal. Ausztráliában 25.000 zsidó él, amely 0,3 százalékát teszi ki az összlakosságnak, Sidney-ben 10.000 és Melbourne-ban 9.000.

Indiában 25.000 zsidó lakik, Bombay-ben 8.000, Kalkuttában 1.600, Rangoon-ban 1500 zsidó. A brit világbirodalom többi országaiból Új Zeeland-nak körülbelül 3000 zsidó lakója van. Rhodéziának 2500, 3700 Adenben és Jamaikának 2000. Kicsi zsidó közösség van Gibraltárban, Máltában, Cipruson, Új-Foundlandban és a többi koloniákban.

Albánia a zsidó történelem lapjain

Sabbatai Zwi, az álmessias
Albániában fejezte be életét

Albániának az olaszok által való meghódítása történelmi reminiscenciákat ébreszt, amelyek visszamennek Sabbatai Zwi-ek, az álmessiasnak koráig. Néhány szóban visszaemlékszünk ezuttal az álmessiasra. 1626-ban született Szmirnában és 22 éves korában tűnt fel, amikor a Chmelniczky-féle lengyel lázadás ezer és ezer zsidót tett földönfutóvá és haltak meg a pogromok által. Ekkor kezdték hirdetni, hogy a messiási vadadások közé tartoznak ezek a nyugtalanok. Ezek az események izgatták Sabbatai Zwi fantáziáját és tanítványai körében hirdetni kezdte, hogy ő a várva-várt messias. Megírtuk már kalandos életének sok fázisát, hogyan töltött hosszú időt Machpéla barlangja mellett, hogyan terjedt el mindaholban híre annak, hogy ő a messias, aki a zsidóság új, boldog korszakát indítja meg. Amikor Konstantinápolyba érkezett, a nagyvezír börtönbe vetette, majd a szultán magához hívatta és azt mondta neki, hogyha ő valóban messias, akkor csodákat kell tudjon művelni s ezért levágatja fejét — vagy térjen át a mohamedán hitre. Sabbatai Zwi az utóbbit választotta, de ez a lépés sem tudta hűvei egy részében a hitet kioltni küldetésében. A szultán azonban megunt a személye körüli nyugtalanságokat és izgalmakat és ezért Albániába száműzte, ahol Dulcigno városában halt meg mint száműzött 1676-ban. Tisbeavkor született és Jomkippur napján halt meg.

Albánia különben nem játszott szerepet a zsidóság történelmében. Még hitközségek sem alakultak sohasem, alig néhány száz ember élt ottan eddig is, akik zsidóknak vallották magukat. Mint érdekességet megemlíthetjük, hogy a világháború után, amikor megalkult az önálló Albánia, az Egyesült Államok követe egy Bernstein Herman nevű hírlapíró képviselte hosszú időn át. Hol lehet most Bernstein Herman? Hol van már Albánia? ...

— AZ ARADI HITKÖZSÉG KÉPVISELŐTESTÜLETÉNEK VÁLASZTÁSA. — Aradról jelentik: Vasárnap délelőtt zajlott le az aradi neológ hitközség képviselőtestületének kiegészítésére kiírt választás. A választás iránt fokozott érdeklődés nyilvánult meg és nem kevesebb, mint öt lisztát nyújtottak be. Több, mint a szavazásra jogosultak fele szavazott. A választás eredményeként az alábbiak lettek képviselőtestületi tagok: Bornstein Sándor, Bornstein Rezső, Eichner Akos, Engel Gyula, Faragó Rezső, dr Fischer Jenő, dr Goldschmidt Lipót, Goldschmidt Miklós, Grünstein Armin, Guttmann Aladár, dr Herzog Sándor, Holló Frimann, Huppert Fülöp, Kalmár József, Kaufmann Lajos, dr Keppich Jakob, Kerpel Izsó, Sándor Béla, dr Singer József, Singer Lipót, dr Somló Armin, Schwartz Armin, dr Székely Ferenc, dr Székely László, Szigeti Oszkár. Póttagokként az alábbiak kerültek be: Szücs F. Vilmos, Hegedüs Gyula, dr Valkó Dezső, Földes Soma, Hirsch Jenő, Stern Oszkár, Lányi Izsó, dr Téthi Pál, dr Szamek László, Grosz Gyula, Benedek János és dr Szeiner József.

— GHIMESÉN ÁPRILIS 20-ÁN MEGALKULT AZ UJCIONISTA HELYI CSOPORT. Geisler V. megnyitója után Farkas Pérec központi főtákar tart programbeszédet. A közgyűlés a következő vezetőséget választotta: Elnök: Schweitzer Mózes, titkár: Schechter Suel, álljajbiztos: Geisler Benjámin, pénztáros: Maideneck Oskar. A közgyűlést vezetőségi ülés követte, ahol összeállították a helyi csoport munkaprogramját. (Szt.)

MINDENKI HASZNÁLJA!

Franciaországban, Angliában, Romániában ép-pugy, mint Kanadában vagy még távolabbi országokban is, mindenütt csak dicséretét fogja hallani az Urodonal páratlan jótéteményeinek.

A városokban és falvakban egyaránt, mindenütt találni fog betegeket, akik eme csodálatos gyógyszer intenzív használata révén megszabadultak köszvény, reuma, vese és hólyagkövek okozta borzalmas szenvedéseiktől.

Ma azt akarjuk, hogy a köszvényes bántalmak gyógykezelése valóban eredményes és emellett kíméletes legyen, gondoskodnunk kell arról, hogy az a kezelés áthassa a testnek összes szöveteit és nedveit és hogy elérje az ízületek legtávolabbi eső pontjait is. Nem elegendő, ha a vérkeringésből egyszerűen csak eltávolítjuk, illetve a vizelet útján kiválasztjuk azokat a „romlott nedveket”, amelyek hűg-sav és hűg-savas nátrium formájában elváltottatják a vér rendes összetételét. Szükséges, hogy ezen kívül feloldjuk azokat a hűg-sav lerakódásokat is, amelyek burkolat formájában lerakódnak, a szövetekre, kérgeket képeznek az ízületi szalagok mentén és a porcok-gokon, homokszerű lerakódásokat formálnak és ezzel megakadályozzák a végtag ízületek szabad mozgását. Erre a feloldó hatásra egyedül az Urodonal képes. Ily különlegesen erőteljes hatással csak az Urodonal rendelkezik, ami egyébiránt világsikerének magyarázata is.

Professor G. LEGEROT

Az algiri természettudományi főiskola volt élettani tanára.

AZ URODONAL

nélkülözhetetlen a köszvény gyógyításánál.

CHATELAIN-GYÁRTMÁNY
Használja teljes bizalommal

Kapható gyógyszerárakban
és DROGÉRIÁKBAN

— HALALOZÁS. — A homonnai zsidóságot közvetlenül peszach előtt nagy veszteség érte volt zsidó iskolaigazgatójának, Lengyel Samunak 77 éves korában történt elhunytával. Lengyel Samu, mint kitűnő pedagógus és szónok igen nagy megbecsülésnek örvendett az egész országban. Mint egészen fiatalember 54 évvel ezelőtt került Homonnára és a város közéletében áldásos tevékenységet fejtett ki. Irodalmi munkássága közismert. Temetése a lakosság óriási részvétele mellett ment végbe. Bucsubeszédet Ehrenreich rabbi, Friedmann Dávid és dr Fisch Jenő tartottak. (FD.)

— AZ OSE ÉS TOZ ZSIDÓ EGÉSZSÉGVÉDELMI SZERVEZETEK KÖZPONTI TANÁCSÁNAK ÜLÉSE PARISBAN. A zsidó távirati iroda a következő közleményt kapta az OSE zsidó egészségvédelmi szervezet párisi központjától: Az utolsó idők eseményei egész sorozat új kérdés elé állították a zsidó társadalmi szervezeteket. A menekültek és kiűzöttek áradata napról-napra növekedik. Kelet- és Nyugat-Európa országaiban a menekültek ezreit helyezték el táborokban, százak bolyonganak hónapokig, néha évekig céltalanul az utakon. A gazdasági segélyezés kérdésénél nem kevésbé égető a menekültek orvosi s egészségügyi segélyezése. Ehhez járulnak még azok az általános helyzetből adódó problémák, amelyek súlyosan érintik a keleteurópai zsidó centrumokban élő tömegeket. Az OSE

és TOZ zsidó egészségvédelmi szervezetek közös ülést tartottak, amelyen megtárgyalásra kerültek az összes időszerű zsidó társadalom-segélyezési kérdések. A lengyelországi, litvániai, lettországi és franciaországi OSE és TOZ tisztviselők részvételével szombaton, április 16-ikán a két szervezet nagyfontosságú tanácskozásokat tartott Párisban. Az elhangzott beszámolókból kitűnik, hogy a nehéz különleges kérdésektől eltekintve, amelyeket a menekültek segélyezése hárit a szervezetre, a két szervezet rendes munkássága állandó növekedést mutat fel, különösen a gyermekvédelem terén. A tanácskozásokon különösen nagy figyelmet szenteltek a menekült gyermekek segélyezésének, annál is inkább, mert jólinformált körök véleménye szerint Németországban tízezer olyan gyermek van, akiket szü-leik kénytelenek voltak elhagyni. A szervezetnek nemcsak fontos elvi kérdéseket, de felelősségteljes erkölcsi és nevelési kérdéseket is kell megoldania. Ezeket a kérdéseket csak az összes zsidó rétegek tevékeny közreműködésével lehet megoldani.

— A NÉMET HATÓSÁGOK UJBÓL ENGEDÉLYEZTÉK A PRÁGAI HICEM AKTIVITÁSÁNAK FOLYTATÁSÁT. Teljesen megbízható forrásokból származó értesülések szerint a német hatóságok megengedték, hogy a prágai HICEM április 24-én újból fölvegye tevékenységét.

